

JAARVERSLAG 2007

Verslag van de werkzaamheden van het College van toezicht op de kansspelen en van de ontwikkeling van de kansspelen in Nederland, ingevolge artikel 33, derde lid, van de Wet op de kansspelen.

Den Haag, juni 2008

De kerntaak van het College is het houden van toezicht op de naleving van de Wet op de kansspelen door de vergunninghouders van de landelijke kansspelen (Nederlandse Staatsloterij, BankGiro Loterij, Sponsor Bingo Loterij, Nationale Postcode Loterij, De Lotto, Scientific Games en Holland Casino). Daarnaast adviseert het College over het verlenen, wijzigen en intrekken van de vergunningen voor deze landelijke kansspelen, alsmede over het verlenen van instemming met de statuten en reglementen van de kansspelvergunninghouders. Het College geeft verder gevraagd en ongevraagd meer algemene beleidsadviezen.

Transparantie en consistentie zijn de uitgangspunten van het College bij de uitoefening van zijn taak. Transparantie speelt in het bijzonder in verband met de toezichtfunctie. Het College staat voor het op een maatschappelijk aanvaardbare wijze laten verlopen van de landelijke kansspelen en het inzichtelijk maken van prijzen, kosten en afdrachten aan de goede doelen en de schatkist. Consistentie speelt vooral in de adviesfunctie. Het College spant zich ervoor in dat de kansspelvergunninghouders zo veel mogelijk op gelijke voorschriften mogen rekenen van het vergunningverlenende ministerie van Justitie.

Inhoudsopgave

blz. 7	Inleiding
blz. 9	Deel I Verslag van de werkzaamheden
blz. 11	Algemene aangelegenheden
blz. 13	Adviezen
blz. 14	Toezicht
blz. 15	Onderzoeken
blz. 16	Internationale aangelegenheden
blz. 17	Deel II Onderzoek naar de taakvervulling van het College
blz. 19	Zelfevaluatie College
blz. 21	Deel III Ontwikkeling van de kansspelen in Nederland
blz. 23	Algemeen
blz. 27	Nederlandse Staatsloterij
blz. 31	Nationale Goede Doelen Loterijen
blz. 35	De Lotto
blz. 39	Scientific Games
blz. 43	Holland Casino
blz. 47	Deel IV Bijlagen
blz. 49	Samenstelling van het College
blz. 50	Uitgavenoverzicht
blz. 52	Beheersafspraken
blz. 53	Herziene procedureregels klachtenafhandeling
blz. 54	Overzicht van in 2007 uitgebrachte adviezen
blz. 55	Brief van 27 september 2007 inzake concept-wetsvoorstel kansspelen
blz. 58	Titel VIa van de Wet op de kansspelen
blz. 60	Besluit College van toezicht op de kansspelen
blz. 64	Reglement van orde
blz. 66	Macro-verdeelsleutel

Inleiding

Ingevolge artikel 33, derde lid, van de Wet op de kansspelen brengt het College vóór 1 juli van ieder jaar een verslag uit van zijn werkzaamheden en van de ontwikkeling van de kansspelen in Nederland. Het jaarverslag bestaat uit vier delen. Deel I bevat een beknopt verslag van de werkzaamheden van het College. De daarbij behorende bijlagen zijn opgenomen in deel IV. Ingevolge genoemd artikellid wordt telkens na een termijn van drie jaren in het jaarverslag tevens de taakvervulling van het College aan een onderzoek onderworpen. De wettelijk voorgeschreven zelfevaluatie is opgenomen in deel II van dit jaarverslag. Deel III bevat een beschrijving van de ontwikkeling van de kansspelen in Nederland. Aangezien de toezicht- en adviestaak van het College zich beperkt tot de vergunninghouders van de landelijke kansspelen, beperkt ook de beschrijving zich tot deze kansspelen. Het verslag en de beschrijving zijn overwegend van feitelijke aard. In deze inleiding wil het College zijn opvatting geven over de beleidsontwikkelingen die zich in het verslagjaar hebben voorgedaan.

Voor zes van de zeven leden van het College is op 31 december 2007 de derde en laatste benoemingstermijn verlopen. De zittende Collegeleden hebben zich bereid verklaard mee te werken aan een constructie waarbij het middels wijziging van de uitvoerings-amvb (Besluit College van toezicht op de kansspelen) mogelijk wordt gemaakt dat de leden nogmaals worden herbenoemd, voor een overgangperiode totdat een nieuw toezichthoudend orgaan bij wet is ingesteld onder gelijktijdige opheffing van het huidige College. Ter gelegenheid van de aanbieding van het jaarverslag 2006 op 25 juni 2007 heeft de Minister van Justitie aangegeven dat het College gedurende de overgangperiode volwaardig kan blijven functioneren op een wijze zoals het de afgelopen twaalf jaar heeft gedaan.

In zijn vorig jaarverslag heeft het College de hoop uitgesproken dat het op 22 februari 2007 nieuw aangetreden Kabinet nu serieus aan de slag gaat met de oprichting van een nieuw orgaan dat operationeel toezicht houdt op de landelijke kansspelvergunninghouders en dat in deze kabinetsperiode een geheel nieuwe Wet op de kansspelen tot stand zal komen. Op 1 augustus 2007 heeft de Minister van Justitie aan het College ter advies voorgelegd een concept-wetsvoorstel kansspelen. Het College is dan ook verheugd dat thans een concept-voorstel voor een nieuwe Wet op de kansspelen voorligt, dat voorziet in de oprichting van een onafhankelijke Kansspelautoriteit met een bijpassend wettelijk handhavinginstrumentarium. In een in opdracht van het College door *Research voor Beleid* uitgevoerd rechtsvergelijkend onderzoek naar het toezicht op de kansspelen in Europa, is geconcludeerd dat ten eerste een goed geëquipeerde toezichthouder met voldoende mensen, middelen en instrumenten een basisvoorwaarde is voor goed toezicht. Een complexe en innovatieve markt als die van kansspelen vraagt om voldoende menskracht en deskundigheid op diverse terreinen. Als laatste is de aanwezigheid van voldoende dwangmiddelen van belang. Hiermee wordt vooral bedoeld op de mogelijkheid tot het opleggen van een bestuurlijke boete en een goede samenwerking met betrokken organisaties bij strafrechtelijke vervolging. Het College constateert dat het concept-voorstel voorziet in een uitgebreid handhavinginstrumentarium.

Voor het overige zal de praktijk moeten uitwijzen of aan de Kansspelautoriteit voldoende invulling wordt gegeven om slagvaardig te kunnen optreden. In ieder geval pleit het College ervoor om voor de Kansspelautoriteit vanaf het begin een volwaardig onafhankelijk bestuur te benoemen, dat over diverse kwaliteiten en maatschappelijk relevante ervaring beschikt. De gedachte om een Kansspelautoriteit in oprichting reeds thans in te stellen onder ambtelijke leiding spreekt het College weinig aan, al was het maar omdat de Kansspelautoriteit zonder wettelijke basis de bijbehorende bevoegdheden niet heeft. Bovendien zal het bestaan van een Kansspelautoriteit i.o. naast het College – dat immers volwaardig blijft functioneren totdat de Kansspelautoriteit bij wet is ingesteld – alleen maar voor verwarring zorgdragen. Ook zou daarmee naar de opvatting van het College teveel vooruit worden gelopen op de uitkomst van het wetgevingsproces.

Gelet op het restrictieve beleid dat door het huidige Kabinet wordt voorgestaan, vraagt het College zich af of er in de nieuwe Wet op de kansspelen niet een aantal voorzieningen zou moeten worden opgenomen dat aan de verdere uitbreiding van de speelautomatenhallen in zowel

kwalitatieve als kwantitatieve zin een halt toeroept. Het College denkt daarbij onder meer aan limitering van bijvoorbeeld het aantal speelautomatenhallen en het aantal spelersplaatsen per hal. Een dergelijke voorziening ontbreekt in het concept-voorstel. Het College acht het overigens een stap in de goede richting dat speelautomatenhallen zich niet langer als *casino* of iets dergelijks mogen aanduiden. Verder vindt het College het onevenwichtig dat de vestiging van een speelcasino zowel de instemming van de Kansspelautoriteit als van de betrokken gemeente moet hebben, terwijl voor de vestiging van een speelautomatenhal uitsluitend de instemming van de betrokken gemeente vereist is. In het licht van het te voeren restrictief kansspelbeleid, gericht op het tegengaan van gokverslaving, beveelt het College daarom aan ook de vestiging van een speelautomatenhal afhankelijk te maken van de instemming van de Kansspelautoriteit, temeer daar de Kansspelautoriteit ook reeds de integriteitsvergunning en de typevergunning voor speelautomaten verleent. Verder zou naar de opvatting van het College thans reeds een wettelijke basis dienen te worden opgenomen voor het invoeren van één systeem voor bezoekbeperkingen en entreeverboden voor zowel de speelcasino's als de speelautomatenhallen, zoals dat ook in België bestaat.

Een ander onderwerp dat naar de opvatting van het College in de nieuwe Wet op de kansspelen meer aandacht zou verdienen is de regulering van sms- en belspelletjes. Weliswaar wordt er thans een wettelijke grondslag gecreëerd voor de promotionele kansspelen, maar het College blijft van opvatting dat sms- en belspelletjes in werkelijkheid geen promotionele kansspelen zijn en een categorie op zich vormen. Dit blijkt ook uit het rapport *Bel en win!*, een in opdracht van het College door *Research voor Beleid* uitgevoerd onderzoek naar sms- en belspelletjes. Sms- en belspelletjes worden in de regel aangeboden zonder dat de winkansen en de wijze van trekking van de winnaars duidelijk zijn, zonder dat de te winnen prijzen, de kosten van deelname en andere spelvoorwaarden helder zijn, terwijl er bovendien onvoldoende duidelijkheid bestaat over het verbod voor deelname door jongeren onder de 16 jaar. Bij de spelletjes op televisie is veelal sprake van aansporing tot deelname en misleidende uitspraken door presentatoren. Aldus enkele bevindingen uit het rapport. In de uitkomsten van het onderzoek ziet het College reden om zijn pleidooi nog eens te herhalen voor hetzij een deugdelijke regeling van dit soort spelletjes (wellicht op een wijze zoals de regeling in België) in de nieuwe Wet op de kansspelen, dan wel een stringente handhaving van het verbod op dit soort kansspelen.

Ten slotte blijft ook de regulering van kansspelen via internet een punt van aandacht. Een daartoe strekkend afzonderlijk wetsvoorstel is door de Eerste Kamer met 35 stemmen voor en 37 stemmen tegen verworpen. Naar de opvatting van het College zou thans opnieuw kunnen worden bezien of de regulering van kansspelen via internet toch niet in de nieuwe Wet op de kansspelen zou kunnen worden opgenomen. Uit een aantal onderzoeken blijkt dat er tenminste enige honderdduizenden spelers in Nederland zijn die zijn aan te merken als e-gamers. In het bijzonder pokeren via internet is een populaire bezigheid, vooral onder jongvolwassenen. Dit betekent dat deze spelers thans aangewezen blijven op illegaal c.q. buitenlands aanbod, met alle oncontroleerbare gevolgen van dien. Vanwege het grensoverschrijdende karakter van dit aanbod vormt de rechtshandhaving hier een bijzonder lastig punt. Naar de opvatting van het College zou het dan ook de voorkeur verdienen dat er alsnog op enigerlei wijze een legaal en controleerbaar aanbod vanuit Nederland kan worden gerealiseerd, naast de huidige lijn van alleen handhaven.

DEEL I

VERSLAG VAN DE WERKZAAMHEDEN

Algemene aangelegenheden

Samenstelling

Het College bestaat uit zeven door de Kroon benoemde onafhankelijke leden en wordt bijgestaan door een ambtelijk secretariaat (zie artikel 36 van de Wet op de kansspelen en de artikelen 11 tot en met 17 van het Besluit College van toezicht op de kansspelen). De samenstelling van het College in het verslagjaar is opgenomen in deel IV van dit jaarverslag.

Vergaderingen

Het College heeft in het twaalfde verslagjaar elf maal vergaderd. Het College heeft een aantal vergaderingen telkens een gedeelte van de tijd besteed aan informatieve gedachtewisselingen met de vergunninghouders waar het College toezicht op houdt. Zo heeft het College ter vergadering twee maal gesproken met vertegenwoordigers van Nationale Goede Doelen Loterijen en een maal met vertegenwoordigers van De Lotto. Verder heeft het College ter vergadering gesproken met Minister Hirsch Ballin van Justitie, ter gelegenheid waarvan tevens de aanbieding van het vorig jaarverslag en van het onderzoeksrapport *Het gezicht van poker* heeft plaatsgevonden, alsmede met de scheidende en de nieuw aangetreden Directeur-Generaal Preventie, Jeugd en Sancties van het ministerie. Een van de vergaderingen van het College is gehouden in Holland Casino Scheveningen, ter gelegenheid waarvan tevens een pokerdemonstratie heeft plaatsgevonden. Verder is een van de vergaderingen van het College gehouden tijdens een werkbezoek aan Finland en Estland, ten kantore van de Finse Nationale Loterij (Veikkaus) in Helsinki (zie voor de verdere internationale activiteiten van het College het hierna opgenomen afzonderlijke onderdeel inzake internationale aangelegenheden).

Overige activiteiten

Op 15 januari 2007 heeft het College een nieuwjaarsbijeenkomst gehouden in *de Glazen Zaal* (v/h *Portugese Synagoge*) te Den Haag voor relaties van het College. Tijdens deze bijeenkomst heeft Rabbijn Awraham Soetendorp van de Liberaal Joodse Gemeente Den Haag een korte beschouwing gehouden over de kansspelen vanuit religieus perspectief.

Een vertegenwoordiging van het College is onder andere aanwezig geweest bij een op 23 maart 2007 gehouden *expert meeting kansspelverslaving* onder voorzitterschap van professor Cyrille Fijnaut, bijzonder hoogleraar regulatieve aspecten van kansspelen aan de Universiteit van Tilburg, bij een op 17 september 2007 gehouden feestelijke bijeenkomst ter gelegenheid van het afscheid van de bestuursvoorzitter van Holland Casino, alsmede bij een op 15 november 2007 door de Universiteit van Tilburg gehouden *colloquium on the regulation of gambling and the role of crime and addiction*.

Naar aanleiding van de Tweede Kamer verkiezingen eind 2006 en het aantreden van het nieuwe Kabinet begin 2007, heeft het College met vrijwel alle (nieuwe) woordvoerders van de diverse Tweede Kamer fracties een informatief kennismakingsgesprek gevoerd.

Het secretariaat onderhoudt de dagelijkse externe contacten van het College. Het gaat hier om veelvuldige contacten met de vergunninghouders van de landelijke kansspelen, de betrokken ministeries, andere betrokkenen op het terrein van de kansspelen, begunstigden van de landelijke kansspelen, onderzoekers en wetenschappers, vertegenwoordigers van de gokhulpverlening, buitenlandse collega-toezichthouders, etc. Verder is het secretariaat ook gaandeweg steeds meer als informatiepunt gaan fungeren voor vertegenwoordigers van de pers en voor burgers die vragen hebben op het terrein van de kansspelen. Voor zover de vragen geen betrekking hebben op het

eigenlijke werkterrein van het College, worden betrokkenen overigens doorverwezen naar het Projectbureau kansspelen van het ministerie van Justitie.

Financieel beheer College

Ingevolge artikel 22, eerste lid, van het Besluit College van toezicht op de kansspelen zendt het College jaarlijks vóór 1 september aan de Minister van Justitie een bestedingsplan voor het daaropvolgende kalenderjaar met betrekking tot de aan de taakvervulling van het College verbonden uitgaven. Volgens het tweede lid van dat artikel bekostigt de Minister van Justitie de uitgaven van het College overeenkomstig het goedgekeurde bestedingsplan. De uitgaven over het verslagjaar bedragen (op kasbasis) 467.609 euro. Het uitgavenoverzicht 2006-2008 en de daarbij behorende toelichting zijn opgenomen in deel IV van dit jaarverslag.

Tussen het College en het ministerie van Justitie zijn nadere afspraken gemaakt over het financieel beheer. Deze beheersafspraken zijn eveneens in deel IV opgenomen. Ingevolge de beheersafspraken rapporteert het College per vier maanden op welke wijze de beschikbare middelen zijn aangewend. Die rapportage bevat uitsluitend een interne verantwoording met betrekking tot de aan de taakvervulling van het College verbonden uitgaven in het kader van de jaarplancyclus van het ministerie van Justitie.

Wettelijke regelingen

De tekst zoals deze thans luidt van Titel VIa van de Wet op de kansspelen en het Besluit College van toezicht op de kansspelen, alsmede van het Reglement van orde van het College van toezicht op de kansspelen, is opgenomen in deel IV van dit jaarverslag.

Nigeriaanse loterijfraude

Vrijwel dagelijks krijgt het College klachten en verzoeken om informatie inzake Nigeriaanse loterijfraude. Het gaat hier om vanuit Nederland opererende West-Afrikaanse criminele netwerken, die mensen in doorgaans niet-Europese landen ervan proberen te overtuigen dat zij een grote prijs in een gratis verloting hebben gewonnen, maar dat alvorens de prijs in ontvangst kan worden genomen een administratieve vergoeding is verschuldigd. Daarbij worden de Engelse naam van het College, maar ook de namen van Collegeleden en die van diens medewerkers misbruikt. Het Korps Landelijke Politie Diensten heeft een aangifteformulier ter beschikking gesteld, dat het College in voorkomende gevallen aan gedupeerden doorgeleidt. Inmiddels is er een aantal strafrechtelijke onderzoeken ingesteld naar dit soort praktijken en is het aantal klachten en verzoeken om informatie enigszins afgenomen.

Adviezen

Adviezen inzake vergunningen, statuten en reglementen

In het verslagjaar heeft het College 13 adviezen uitgebracht op grond van artikel 34 van de Wet op de kansspelen (adviezen inzake vergunningen, statuten en reglementen van de vergunninghouders van de landelijke kansspelen). Deze 13 adviezen zijn uitgebracht op basis van in totaal 16 adviesaanvragen van de Minister van Justitie. Een overzicht van de uitgebrachte adviezen is opgenomen in deel IV van dit jaarverslag. De gemiddelde termijn tussen adviesaanvraag en het uitbrengen van het advies bedraagt vier weken. In deel III van dit jaarverslag wordt nader ingegaan op de inhoud van de door het College uitgebrachte adviezen en de reactie daarop van de Minister van Justitie.

Overige adviezen

Desgevraagd brengt het College ook andere adviezen uit, voor zover deze betrekking hebben op de uitvoering van de Wet op de kansspelen. In het verslagjaar heeft het College drie van dergelijke adviezen uitgebracht. Naast een advies over het concept-wetsvoorstel kansspelen, waarvan de tekst integraal is opgenomen in deel IV van dit jaarverslag, heeft het College een advies uitgebracht over een wijziging van het Besluit College van toezicht op de kansspelen teneinde een vierde benoemingstermijn van de zittende leden van het College mogelijk te maken, alsmede een advies over het ontwikkelen van een toewijzingsprocedure voor het verlenen van een nieuwe totalisatorvergunning.

Toezicht

Kwartaalrapportage

Ingevolge de verleende vergunningen zijn de vergunninghouders van de landelijke kansspelen verplicht om binnen één maand na het einde van elk kwartaal te rapporteren over het financiële verloop en andere noodzakelijk geachte gegevens over dat kwartaal. Aangezien het College geen operationeel toezicht uitoefent, vormen deze rapportages van de vergunninghouders een essentieel onderdeel van het toezichtinstrumentarium. Het College heeft daartoe in samenspraak met de vergunninghouders een model-kwartaalrapportage ontwikkeld. De kwartaalrapportages worden steeds gezamenlijk door het College besproken. De bevindingen van het College worden vervolgens teruggekoppeld naar de vergunninghouders. In geval van bijzonderheden rapporteert het College hierover, na de betrokken vergunninghouder te hebben gehoord, aan de Minister van Justitie (zie ook hierna bij toezichtrapportages inzake naleving regelgeving).

Toezichtrapportages inzake naleving regelgeving

In het verslagjaar heeft het College – al dan niet naar aanleiding van de behandeling van de kwartaalverslagen – 3 toezichtrapportages uitgebracht inzake de naleving door de verschillende vergunninghouders van het bepaalde bij en krachtens de Wet op de kansspelen. De in 2007 uitgebrachte toezichtrapportages hebben betrekking op de Nationale Postcode Loterij (2) en De Lotto (1). In deel III van dit jaarverslag wordt nader ingegaan op de inhoud van de door het College uitgebrachte toezichtrapportages.

Klachtenafhandeling

In 2007 zijn 31 formele schriftelijke klachten ontvangen en in behandeling genomen; 17 minder dan in 2006. Overigens ging in 2006 bijna een kwart van de klachten over hetzelfde onderwerp, namelijk het niet automatisch meedoen aan de extra trekking van de Nederlandse Staatsloterij op 10 april 2006. Van de 31 klachten in 2007 komt de helft voor rekening van Nationale Goede Doelen Loterijen, te weten de Nationale Postcode Loterij 13 klachten, de BankGiro Loterij 2 klachten en de Sponsor Bingo Loterij 1 klacht. De Nederlandse Staatsloterij komt op 7 klachten, evenals De Lotto. Over Holland Casino is 1 klacht ontvangen. Over Scientific Games zijn in 2007 geen klachten ontvangen. In deel III van dit jaarverslag wordt nader ingegaan op de inhoud van deze klachten. Daarnaast heeft het College ook veel klachten via telefoon en vooral via e-mail ontvangen, die niet gevolgd zijn door een formele schriftelijke klacht. Veelal gaat het niet zozeer om een individuele bejegening van de deelnemer, maar om een bepaalde standaardhandelwijze van de vergunninghouder. Overigens merkt het College hierover nog op dat klachten van deelnemers veelal symptomatisch zijn voor zaken bij de vergunninghouders die de aandacht van het College verdienen en dat deze klachten dan ook een belangrijke informatiebron voor het College vormen met betrekking tot de handel en wandel van de vergunninghouders. De door het College vastgestelde procedureregels met betrekking tot de afhandeling van klachten over de vergunninghouders van de landelijke kansspelen zijn opgenomen in deel IV van dit jaarverslag.

Onderzoeken

Het gezicht van poker

Pokeren is een populaire bezigheid onder jongvolwassenen, vooral de variant Texas Hold'em. Pokerspelers zeggen dat ze steeds beter worden en het steeds leuker gaan vinden hoe vaker ze poken. De gezelligheid van het spel en de sociale aspecten worden veel genoemd. Er wordt dan ook veel met vrienden of bekenden in huiselijke kring gepokerd. Dit is volgens de Wet op de kansspelen toegestaan. Maar het wordt ook regelmatig in illegale gelegenheden (clubs en cafés) gespeeld en nog vaker op internet. Op die manier poker aanbieden is volgens de wet niet toegestaan. Alleen Holland Casino mag poker in Nederland legaal aanbieden. Hoewel sommige verslavingsdeskundigen zich zorgen maken over de toekomst, lijken er op dit moment nog geen echte verslavingsproblemen met het spel poker te zijn. Dit zijn enkele bevindingen van het rapport *Het gezicht van poker*. Het onderzoek is uitgevoerd door B&A Groep te Den Haag, in opdracht van het College.

Voor het onderzoek zijn drie categorieën van personen ondervraagd, die elkaar deels overlappen. Benaderd zijn een grote groep jongeren (15 – 25 jaar) via het jongerenpanel van TNS NIPO, een groep bezoekers van Holland Casino en leden van de Pokerbond. Van de jongeren heeft ongeveer de helft het afgelopen jaar gepokerd. Omgerekend naar de totale jongerenpopulatie gaat het om ruim 800.000 jongeren. Daarvan speelt 31% meer dan één keer per maand poker, met een gemiddelde van 3,5 uur per week. Van de jongeren speelt bijna een kwart op internet, waarvan meer dan de helft meer dan één keer per maand. De leden van de Pokerbond hebben nagenoeg allen in het afgelopen jaar regelmatig gepokerd. De leden van de Pokerbond poken gemiddeld 12 uur per week.

Naast de enquêtes hebben gesprekken met deskundigen plaatsgevonden om een beeld van poker in Nederland te krijgen, alsmede van de daaraan mogelijk klevende risico's van kansspelverslaving. Hoewel deskundigen problemen met poker in de toekomst niet uitsluiten, ziet men op dit moment nauwelijks aanwijzingen voor grootschalige problemen. Door de meerderheid van de ondervraagden wordt poker niet als meer verslavend gekenmerkt dan andere kansspelen. Overigens geven wel bij benadering een kwart van de jongeren en een kwart van de Pokerbond leden aan dat poker verslavend werkt. De meeste jongeren spelen pas sinds kort poker (minder dan een jaar), terwijl de leden van de Pokerbond reeds langer poker spelen (2 tot 5 jaar). Uit recente berichtgeving blijkt overigens dat jongeren in financiële problemen kunnen komen als gevolg van het poken.

Onderdeel van het onderzoek was een enquête onder Europese kansspeltoezichthouders in 31 landen. Daaruit blijkt dat poker vrijwel zonder uitzondering ook in de rest van Europa als een kansspel wordt aangemerkt. Hoewel velen dat graag anders (willen) zien, is en blijft poker wettelijk gezien een kansspel.

Het rapport is op 25 juni 2007 aan Minister Hirsch Ballin van Justitie overhandigd. Ter gelegenheid daarvan heeft het College hem in overweging gegeven de wenselijkheid en de mogelijkheid te bezien om poker in de in voorbereiding zijnde nieuwe Wet op de kansspelen onder dezelfde regels te brengen als bingo, om tegemoet te komen aan de vraag naar legaal poken met kleine inzetten. Deze suggestie is door de Minister van Justitie niet gevolgd.

Internationale aangelegenheden

Werkbezoek Finland en Estland

Van 22 tot 24 augustus 2007 heeft het College een werkbezoek gehouden in Finland en Estland. In Finland is gesproken met vertegenwoordigers van de Lottery and Firearms Administration (Ministerie van Binnenlandse Zaken) en van Fintoto. Verder zijn bezoeken gebracht aan de Finse Nationale Loterij (Veikkaus) en aan de Finse casino- en speelautomatenmonopolist RAY (waaronder een bezoek aan het Grand Casino Helsinki). In Estland zijn bezoeken gebracht aan het Ministerie van Financiën / Belastingdienst, Eesti Loto en het Reval Park Casino van de Olympic Entertainment Group.

Ontvangen bezoeken

Op 2 maart 2007 is ten kantore van het College de 6^e formele vergadering gehouden van de GREF Working Group on Technical Issues, gevolgd door een bezoek aan Holland Casino Scheveningen. Op 27 maart 2007 is op verzoek van De Lotto een Griekse delegatie ontvangen, die in Nederland op bezoek was om zich te oriënteren op de bestrijding van illegale kansspelen.

Overige internationale contacten

In 2007 zijn door het secretariaat dienstreizen gemaakt naar Londen (Amusement Trades Exhibition International / International Casino Exhibition – ATEI/ICE, alsmede Executive Board meeting Gaming Regulators European Forum – GREF en seminar van de European Association for the Study of Gambling – EASG), Birmingham (overleg Gambling Commission), Brussel (European Gambling Briefing), Dubrovnik (annual meeting GREF), Bad Zwischenahn (Executive Committee meeting EASG), Oslo (GREF Working Group on Technical Issues), Kopenhagen (Executive Board meeting GREF), Chicago (International Gaming Law Conference, ter gelegenheid van de jaarlijkse bijeenkomst van de International Association of Gaming Advisers – IAGA en de International Association of Gaming Regulators – IAGR) en Riga (seminar 10th anniversary Lotteries and gambling supervisory inspection).

De secretaris van het College is lid van de Executive Board van GREF (administrator) en van het Executive Committee van EASG (secretary). De plv. secretaris van het College is co-chair van de GREF Working Group on Technical Issues.

Het College krijgt verder regelmatig uit het buitenland verzoeken van overheidsinstellingen, bedrijven en particulieren om informatie betreffende de kansspelen in Nederland. Voor zover mogelijk worden deze verzoeken door het College zelf afgedaan en wanneer dat niet mogelijk is, worden betrokkenen doorverwezen naar de instantie in Nederland die de gevraagde informatie wel kan verschaffen.

DEEL II

ONDERZOEK NAAR DE TAAKVERVULLING VAN HET COLLEGE

Zelfevaluatie College

Uitgangspositie

Ingevolge artikel 33, derde lid, van de Wet op de kansspelen wordt telkens na een termijn van drie jaren in het jaarverslag van het College de taakvervulling van het College aan een onderzoek onderworpen. Dit is de vierde maal dat het College een dergelijke zelfevaluatie in een jaarverslag opneemt. In de memorie van toelichting bij de instellingswet (Kamerstukken II, 1993-1994, 23 605, nr. 3, blz. 12) is aangegeven dat aan de hand van de periodieke evaluatie van het College en van de ontwikkelingen op het terrein van de kansspelen politieke oordeelsvorming kan plaatsvinden of er aanleiding bestaat het College in de toekomst met meer of minder vergaande bevoegdheden te bekleden, of dat er anderszins wijziging in het kansspelbestel moet worden aangebracht. In dat verband wordt in de memorie van toelichting aangegeven dat de instelling van het College een duidelijk interim-karakter heeft.

De eerste zelfevaluatie (1996 - 1998)

Uit een oogpunt van objectiviteit heeft het College in het kader van de eerste zelfevaluatie de opvattingen in het veld over de taakvervulling van het College laten inventariseren door een externe deskundige. Uit deze externe consultatie leidde het College af dat het College bestaansrecht en meerwaarde had. Het College was de overtuiging toegedaan dat in de vigerende maatschappelijke context het voortbestaan van het College gewaarborgd behoorde te worden. Het College was van oordeel – zich daarbij baserend op de externe consultatie – dat er geen reden was om wijzigingen aan te brengen in de wettelijke regeling inzake de samenstelling van het College en de wettelijke bevoegdheden van het College. Met betrekking tot de toezichtfunctie zag het College een afnemende meerwaarde voor de nabije toekomst. Er was volgens het College een duidelijke behoefte in het veld tot verdere uitbouw van de algemene (beleids)adviestaak van het College. Met het oog op een zinvolle taakvervulling in de toekomst zou de adviesfunctie in een breder perspectief moeten worden geplaatst.

De tweede zelfevaluatie (1999 - 2001)

De besluitvorming over de eerste zelfevaluatie is aangehouden in het kader van de MDW-operatie Wet op de kansspelen. Het toenmalig kabinet heeft op 10 november 2000 zijn standpunt bepaald naar aanleiding van het eindrapport *Nieuwe ronde, nieuwe kansen* van de MDW-werkgroep Wet op de kansspelen. Daarin was aangegeven dat een nieuw orgaan zou worden ingericht dat operationeel toezicht houdt op de landelijke vergunninghouders en advies geeft aan vergunningverleners met betrekking tot de uitvoering. Uit het kabinetsstandpunt leidde het College af dat de nieuwe toezichthouder geen onafhankelijk bestuursorgaan zou zijn. Gelet op de uitkomsten van de MDW-operatie Wet op de kansspelen heeft het College zich in de tweede zelfevaluatie de vraag gesteld in hoeverre het nog opportuun was om uitgebreid in te gaan op zijn taakvervulling de voorgaande drie jaren. Voor het College was het duidelijk dat de bestaande constructie – waarin de toezichthouder alleen kan signaleren en adviseren – onbevredigend is. Het College heeft er daarbij op gewezen dat uit de vele contacten die het College met buitenlandse toezichthouders onderhoudt duidelijk naar voren kwam dat in de Nederlandse situatie sprake is van *underregulation* vanwege verouderde regelgeving, onduidelijk beleid en niet effectief toezicht door het ontbreken van een bestendige bestuurlijke gedragslijn bij de vergunningverlenende departementen. Verder heeft het College erop gewezen dat er vanuit de departementen weinig aandacht voor het onderhavige terrein is geweest, waardoor er ook geen expertise kon worden opgebouwd, en een gedeelte van de handhaving uit het publieke domein is gehaald en ondergebracht is bij commerciële bedrijven, waardoor de overheid het zicht op de regulering van de kansspelen dreigt te verliezen. In veel Europese

landen zijn nieuwe, meer of minder onafhankelijke, toezichthouders ingesteld om een betere *regulation* van de kansspelen te bevorderen, in het besef dat de ontwikkelingen op de kansspelmarkt vragen om een daarop toegesneden eigentijds en evenwichtig toezicht. Het College pleitte er in de tweede zelfevaluatie voor dat dat ook in Nederland zou gebeuren.

De derde zelfevaluatie (2002 - 2004)

Desgevraagd heeft het College op 30 januari 2003 een advies uitgebracht over het toekomstig toezicht. Het College pleitte daarin voor het handhaven van een zelfstandig bestuursorgaan op het terrein van de kansspelen. Op 7 juli 2003 heeft de toenmalige Minister van Justitie de Tweede Kamer bericht over zijn visie op het toekomstig toezicht op de kansspelen. Zijn voorkeur ging uit naar het positioneren van het toezicht onder zijn directe verantwoordelijkheid. Op 3 juni 2004 sprak de Tweede Kamer zich evenwel uit voor een onafhankelijke toezichthouder. In de derde zelfevaluatie noemde het College enkele voorbeelden van het niet volgen van de adviezen van het College, maar waar het verloop van de tijd het College alsnog in het gelijk had gesteld: de inschatting dat de introductie in speelautomatenhallen van gekoppelde automaten met een gezamenlijke (jackpot)prijs en van de zogenoemde *meerspelers* in de praktijk zou leiden tot de komst van 300 minicasino's; het mislukken van de Zorgloterij, waar het College tot twee maal toe had geadviseerd geen vergunning te verlenen; de commotie rond de jubileumtoeslag van Nationale Goede Doelen Loterijen, waar het College in zijn advies reeds had gewaarschuwd voor de gevolgen van een *opt out* constructie; het kennelijk falend management van de toenmalige directie van de Nederlandse Staatsloterij met als gevolg een strop van naar het zich laat aanzien enige tientallen miljoenen euro, hoewel het College meermaals zijn zorgen had uitgesproken over de gang van zaken bij de Nederlandse Staatsloterij; alsmede de heilloze weg van de MDW-operatie Wet op de kansspelen, waartegen het College zich vanaf het begin had gekeerd.

De laatste zelfevaluatie (2005 - 2007)

Ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan van het College is op maandag 16 januari 2006 in de Koninklijke Schouwburg te Den Haag het seminar *De toekomst van het toezicht* gehouden. Met dit seminar beoogde het College een bijdrage te leveren aan de gedachtevorming over de op handen zijnde wijzigingen in het toezichtregime op het terrein van de kansspelen. Blijkens de discussie tijdens het seminar en eerder gehouden debatten is er in de Tweede Kamer een brede steun voor een dergelijke onafhankelijke *regulator*. In zijn voortgangsrapportage van 13 juli 2007 komt de Minister van Justitie hieraan tegemoet door het toezicht buiten het ministerie te plaatsen. Het kort nadien gepubliceerde concept-wetsvoorstel kansspelen voorziet in de oprichting van een onafhankelijke Kansspelautoriteit, met een bijpassend wettelijk handhavinginstrumentarium, die volgens planning per 1 januari 2010 de taken van het College zal overnemen. Naast het toekomstig toezicht heeft het College zich de afgelopen jaren nog op een aantal andere onderwerpen gericht. Zo heeft het College middels onderzoeken en adviezen aandacht besteed aan de situatie rond sms- en belspelletjes, de in korte tijd opgekomen populariteit van pokeren, de ontwikkelingen op het terrein van de speelautomatenhallen, de deelname aan kansspelen via nieuwe media, de wervingsactiviteiten van de vergunninghouders waar het College toezicht op houdt en niet in de laatste plaats met het *Europa-proof* zijn van het Nederlandse kansspelbestel. Met deze naar het zich laat aanzien laatste zelfevaluatie komt het College weer terug op een punt dat het ook reeds in zijn eerste zelfevaluatie aanstipte, namelijk het belang van de algemene (beleids)adviestaak van het College.

DEEL III

ONTWIKKELING VAN DE KANSSPELEN IN NEDERLAND

Algemeen

In het voorliggende deel III van het jaarverslag geeft het College een beschrijving van de ontwikkeling van de kansspelen in Nederland. Aangezien de toezicht- en adviestaak van het College zich beperkt tot de vergunninghouders van de landelijke kansspelen, beperkt ook de beschrijving zich tot deze kansspelen.

Na dit algemeen gedeelte volgt per vergunninghouder een beschrijving. Daarin wordt een kort algemeen beeld van de vergunninghouder geschetst, met gegevens omtrent omzet, uitgekeerde prijzen, exploitatiekosten, (kansspel)belasting, opbrengst en afdrachtbestemming. Voorts wordt ingegaan op door het College uitgebrachte adviezen en rapportages, constatering in zake naleving van de regelgeving, alsmede klachten. Per vergunninghouder is een overzicht jaargegevens 2007 en een overzicht kerngegevens 2002 t/m 2007 opgenomen, opgesteld op basis van door de betreffende vergunninghouders verstrekte gegevens. Deze overzichten zijn zowel grafisch als cijfermatig op eenzelfde manier opgezet, zodat een vergelijkbaar beeld ontstaat met betrekking tot alle vergunninghouders.

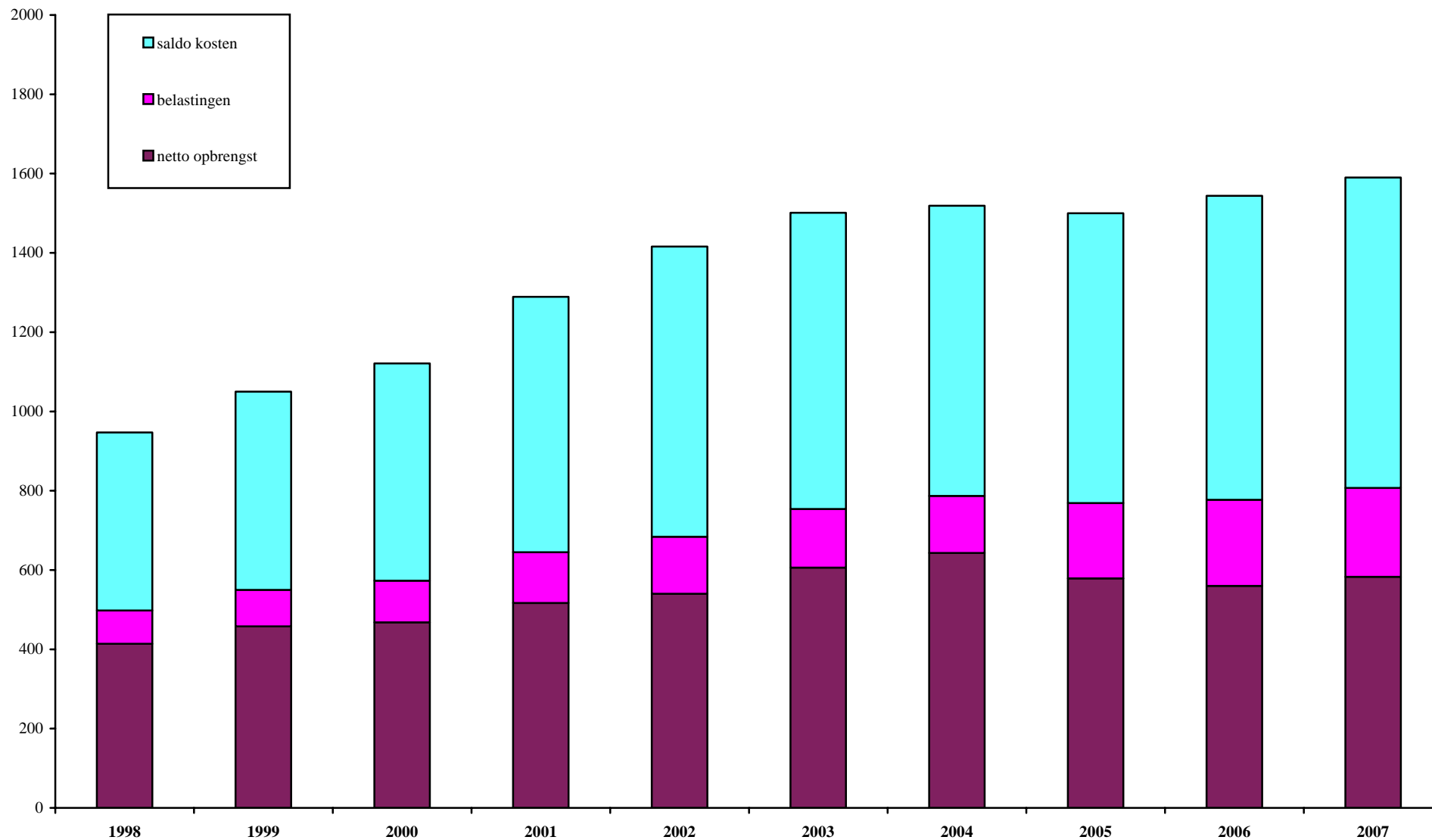
Het College merkt op dat de hierna opgenomen financiële gegevens enigszins kunnen afwijken van de door de vergunninghouders verstrekte gegevens. Dit wordt in de eerste plaats veroorzaakt door afrondingsverschillen. Daarnaast heeft het College soms een enigszins andere rubricering dan de vergunninghouder aangehouden, teneinde de gegevens van de vergunninghouders op een zo eenvormig mogelijke wijze te kunnen presenteren. Bovendien zijn de in het kader van de afdracht aan de begunstigden genoemde bedragen uitsluitend gerelateerd aan het bedrijfsresultaat van de vergunninghouders over 2007. Deze bedragen kunnen daarom soms afwijken van de daadwerkelijke afdrachten over 2007, bijvoorbeeld omdat de (eind)afdrachten overlopen naar een volgend boek- of kalenderjaar.

De loterijorganisaties waarop het College toezicht houdt (daaronder begrepen de totalisator en de sporttotalisator) bereikten in 2007 een omzet van 1.713,7 miljoen euro. Onder aftrek van 880,1 miljoen euro aan prijzengeld (waarin is begrepen 92,7 miljoen euro aan kansspelbelasting) leverde dit een spelopbrengst op van 833,6 miljoen euro. Tezamen met de opbrengst van de speelcasino's van 756,7 miljoen euro komt de totale spelopbrengst van de zeven vergunninghouders waarop het College toezicht houdt op 1.590,3 miljoen euro. Daarvan is 783,4 miljoen euro besteed aan kosten. Aldus blijft een bedrijfsresultaat van 806,9 miljoen euro (daarin begrepen een bedrag van 223,9 miljoen euro aan belastingen en 8,1 miljoen euro toevoeging aan eigen vermogen). Hiervan komt 422,2 miljoen euro toe aan de schatkist. Indien ook de kansspelbelasting van 92,7 miljoen euro over het prijzengeld wordt meegeteld, komt in totaal 514,9 miljoen euro ten goede aan de Staat. De overige 376,6 miljoen euro gaat naar de goede doelen en is bij benadering als volgt verdeeld over de zes begunstigde sectoren: ontwikkelingssamenwerking en humanitaire hulpverlening 24,4% (91,8 miljoen euro), natuur en milieu 22,7% (85,4 miljoen euro), welzijn 18,5% (69,6 miljoen euro), cultuur 13,0% (48,9 miljoen euro), volksgezondheid 9,0% (34,0 miljoen euro) en sport 12,4% (46,9 miljoen euro).

Voor een schematische weergave van deze financiële gegevens wordt verwezen naar het hierna opgenomen overzicht jaargegevens vergunninghouders 2007 en het eveneens hierna opgenomen overzicht kerngegevens vergunninghouders 1998 t/m 2007. In een afzonderlijke bijlage is het schema bedrijfsresultaat 2007 opgenomen, waarin de zogenoemde macro-verdeelsleutel in kaart is gebracht. Met betrekking tot de afdracht van het bedrijfsresultaat over 2007 ten bedrage van 806,9 miljoen euro geeft dit schema de geldstromen weer tussen de vergunninghouders en de begunstigden.

Kerngegevens vergunninghouders 1998 t/m 2007 (in miljoenen euro)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
netto opbrengst	414	458	468	517	540	606	643	579	560	583
belastingen	84	92	105	128	144	148	144	190	217	224
saldo kosten	449	500	548	644	732	747	732	731	767	783

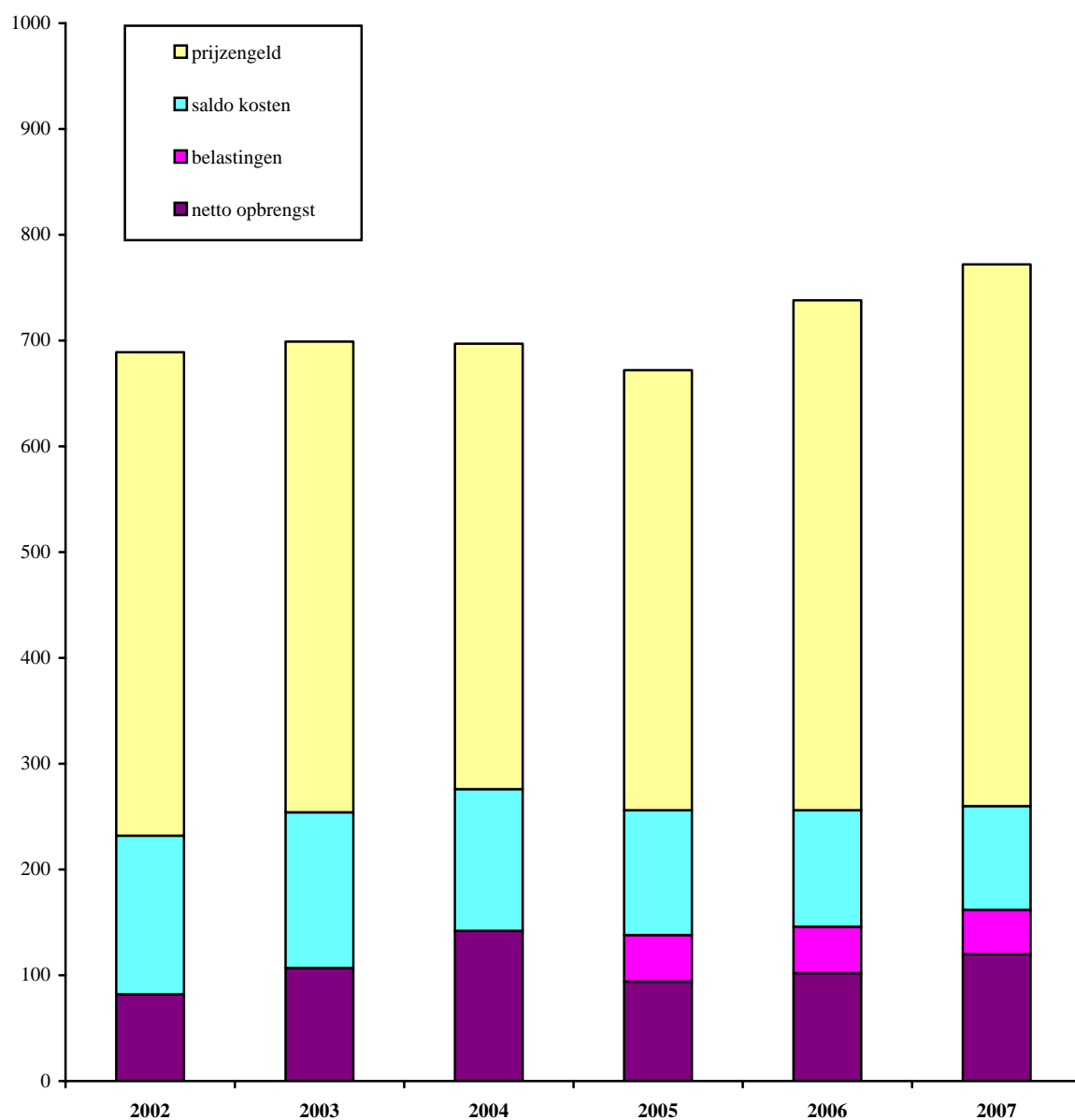
Jaargegevens 2007 (in miljoenen euro)	omzet		prijzengeld*		spelopbrengst		saldo kosten		pm belastingen		bedrijfsresultaat		bestemming
		in %		in %		in %		in %		in %		in %	
staatsloterij	772,4	100%	512,6	66%	259,8	34%	98,3	13%	41,4	---	161,5	21%	algemene middelen
bankgiroloterij	106,5	100%	31,8	30%	74,7	70%	21,0	20%	0,1	---	53,7	50%	cultuur en natuurbehoud, maatschappelijk welzijn en volksgezondheid
sponsorloterij	80,1	100%	18,9	24%	61,2	76%	21,2	26%	0,0	---	40,0	50%	cultuur, maatschappelijk welzijn, volksgezondheid, sport en lichamelijke vorming, humanitaire hulpverlening en natuurbehoud
postcodeloterij	450,4	100%	147,9	33%	302,5	67%	76,1	17%	0,1	---	226,4	50%	ontwikkelingssamenwerking en humanitaire hulpverlening, natuur en milieu, welzijn, cultuur en volksgezondheid
toto/lotto	202,8	100%	104,9	52%	97,9	48%	52,1	26%	0,0	---	45,8	23%	sport en lichamelijke vorming, alsmede maatschappelijk welzijn, volksgezondheid en cultuur
instantloterij	67,2	100%	39,0	58%	28,2	42%	20,0	30%	0,0	---	8,2	12%	sport en lichamelijke vorming, alsmede maatschappelijk welzijn, volksgezondheid en cultuur
totalisator	34,3	100%	25,0	73%	9,3	27%	5,9	17%	0,0	---	3,4	10%	vrijwel geheel paardensport
speelcasino's	---	---	---	---	756,7	---	488,8	---	182,3	---	267,9	---	algemene middelen
totaal	1.713,7	---	880,1	---	1.590,3	100%	783,4	49%	223,9	--	806,9	51%	2007

* inclusief 92,7 miljoen euro kansspelbelasting en exclusief gesponsorde prijzen

Kerngegevens Nederlandse Staatsloterij 2002 t/m 2007

(in miljoenen euro)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
omzet	689	699	697	672	738	772
prijzengeld	457	445	421	416	482	512
spelopbrengst	232	254	276	256	256	260
saldo kosten	150	147	134	118	110	98
opbrengst incl. bel.	82	107	142	138	146	162

Nederlandse Staatsloterij

Algemeen

De Stichting Exploitatie Nederlandse Staatsloterij organiseert sedert de verzelfstandiging in 1992 de Nederlandse Staatsloterij. De omzet van de Nederlandse Staatsloterij (bestaande uit staatsloterij, koninginnedagloterij, oudejaarsloterij, jackpotspel en de in 2001 geïntroduceerde wekelijkse loterij *dayzers*) bedraagt in 2007 772,4 miljoen euro. Dit is 34,8 miljoen euro hoger (+ 4,7%) dan in het voorgaande jaar. In 2007 keerde de Nederlandse Staatsloterij voor 512,6 miljoen euro (+ 6,3%) aan prijzen uit (inclusief 36,1 miljoen euro kansspelbelasting). De exploitatiekosten bedragen 109,0 miljoen euro (- 5,8%). Dat levert een netto opbrengst op van 161,5 miljoen euro (inclusief 5,3 miljoen euro onafgehaalde prijzen, vermeerderd met 5,0 miljoen euro rentebaten en 0,4 miljoen euro winst op ticketing-activiteiten). Dit is 15,9 miljoen euro hoger (+ 10,9%) dan in het voorgaande jaar. Ingevolge tussen de Nederlandse Staatsloterij en het ministerie van Financiën gemaakte afspraken dient – inclusief vennootschapsbelasting – 19,5% van de omzet te worden afgedragen, verminderd met het verschil tussen de per 1 januari 2006 verhoogde kansspelbelasting van 40,85 % en de daarvoor geldende 33,33 % (147,6 miljoen euro). Resteert 13,9 miljoen euro als resultaat. Hiervan gaat 6,2 miljoen euro naar het ministerie van Financiën, waarna een bedrag van 7,7 miljoen euro resteert dat aan het eigen vermogen kan worden toegevoegd.

Invoering veertiende trekking

In 2006 is het aantal trekkingen van de Nederlandse Staatsloterij verhoogd van 13 naar 14. Daarbij is de trekkingscyclus in die zin gewijzigd dat elke 10^e van de maand een trekking plaats vindt, met twee extra trekkingen op Koninginnedag en Oudejaarsdag. Er kan naar de opvatting van het College geen twijfel over bestaan dat deze uitbreiding is toegestaan op grond van het huidige artikel 4 van de Beschikking Staatsloterij. Met een brief d.d. 20 januari 2006 heeft de toenmalige Minister van Justitie aangegeven bedenkingen te hebben tegen uitbreiding naar 14 trekkingen per jaar. In deze brief wordt verder aangegeven dat het organiseren van 14 trekkingen in 2006 als een incidentele kwestie wordt beschouwd en dat voor het jaar 2007 het aantal trekkingen voor alle nummerloterijen aan een maximum zal worden gebonden. In een brief d.d. 14 april 2006 heeft de toenmalige Minister van Justitie aangegeven niet te kunnen instemmen met structurele invoering van een 14^e trekking en heeft hij de Nederlandse Staatsloterij verzocht het aantal trekkingen in 2007 weer terug te brengen tot 13. Bij brief van 6 februari 2007 heeft de Minister van Justitie aan het College ter advies voorgelegd een concept-wijzigingsbeschikking, met als datum van inwerkingtreding 1 januari 2008, om het maximaal aantal te houden staatsloterijen per jaar op 13 vast te stellen. Het College acht het teleurstellend dat de onderhavige wijziging van de Beschikking Staatsloterij niet eerder is doorgevoerd. Daarmee zou zijn voorkomen dat de Nederlandse Staatsloterij zich thans geplaatst ziet voor een ingrijpende wijziging van de trekkingscyclus. Daar staat evenwel tegenover dat de Nederlandse Staatsloterij bekend was met de beleidsvoornemens tot harmonisatie en de bedenkingen tegen de invoering van een 14^e trekking. Hoewel het College het alles overziend een weinig gelukkige gang van zaken acht, is het College het eens met de opvatting van de Minister van Justitie zoals verwoord in de adviesaanvraag dat uitbreiding naar 14 trekkingen per jaar de uniformering van de vergunningvoorschriften doorkruist en dat dit uitgaande van een restrictief kansspelbeleid als ongewenst kan worden beschouwd. Inmiddels heeft de Minister van Justitie het College evenwel laten weten dat de besluitvorming over het aantal trekkingen van de Nederlandse Staatsloterij onderdeel zal uitmaken van de besluitvorming over de nieuwe Wet op de kansspelen.

Adviezen

Naast het hiervoor gememoreerde advies inzake maximum aantal staatsloterijen, heeft het College nog 2 adviezen met betrekking tot de Nederlandse Staatsloterij uitgebracht. Een advies inzake wijziging van de statuten van de Nederlandse Staatsloterij betreft een verlaging van het aantal leden van de raad van commissarissen van de Nederlandse Staatsloterij, dat met 2 wordt teruggebracht tot minimaal 3 (van 5) en maximaal 5 (van 7), een wijziging in de benoemingssystematiek van de leden van de raad van commissarissen van de Nederlandse Staatsloterij, waarbij de raad nu altijd een voordracht doet, en een aanpassing van de bepaling inzake het bezoldigingsbeleid aan de feitelijke situatie dat de Nederlandse Staatsloterij op dit moment noch een commercieel bestuurder, noch een financieel bestuurder kent. Het College heeft tegen deze aanpassingen van de statuten geen bedenkingen. Een advies inzake wijziging van de Beschikking Staatsloterij betreft het laten vervallen van het voorschrift in artikel 19 van de Beschikking Staatsloterij inzake de prijshoudendheid van 33% van de uitgegeven loten. De Nederlandse Staatsloterij wenst op deze wijze meer prijzen aan te kunnen bieden in het middensegment. Mede gelet op het gegeven dat geen afbreuk wordt gedaan aan het wettelijk voorschrift dat door de Nederlandse Staatsloterij tenminste 60% van de inleg aan prijzen wordt uitgekeerd, heeft het College tegen deze wijziging geen bedenkingen.

Naleving regelgeving

Over de Nederlandse Staatsloterij heeft het College in 2007 geen rapportages uitgebracht inzake naleving van de regelgeving.

Prijzen op niet verkochte loten

Eind 2007 is er enige ophef in de media ontstaan over (het publiceren van) prijzen die zijn gevallen op niet verkochte loten van de Nederlandse Staatsloterij. Hoewel het prijzenpakket zodanig is samengesteld dat tenminste 60% van de inleg op de verkochte loten valt, heeft de Nederlandse Staatsloterij naar aanleiding daarvan besloten de trekkingssystematiek te wijzigen, waardoor voortaan alle prijzen, behoudens de jackpot, gegarandeerde prijzen zijn.

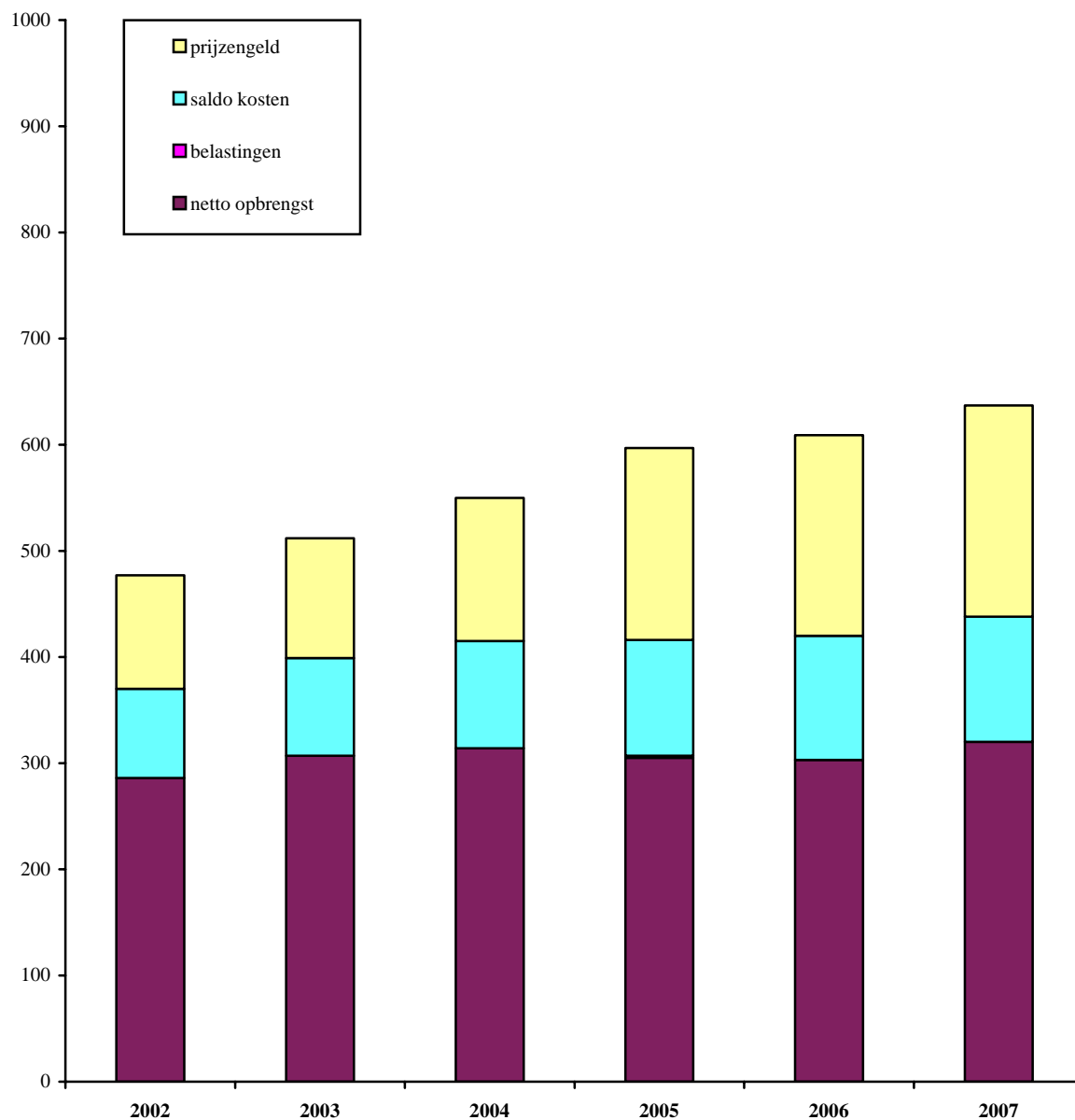
Klachten

Over de Nederlandse Staatsloterij heeft het College in 2007 7 formele klachten ontvangen. Deze klachten hebben betrekking op vijf verschillende punten. Het betreft drie klachten over het niet automatisch meedoen met de trekking van de Nederlandse Staatsloterij op 10 april 2007 (in alle gevallen heeft betrokkene genoeg genomen met de door de Nederlandse Staatsloterij gegeven uitleg). De overige klachten hebben betrekking op misbruik van persoonlijke gegevens voor werving (de Nederlandse Staatsloterij heeft betrokkene uit haar bestand verwijderd en voor het overige verwezen naar infofilter.nl); het niet toekennen van een prijs bij 5 cijfers goed (de Nederlandse Staatsloterij heeft gehandeld overeenkomstig de geldende regels); een in 2003 misgelopen prijs (het College acht de aanspraak niet rechtmatig en daarmee de klacht ongegrond) en het vallen van prijzen op niet verkochte loten (betrokkene heeft genoeg genomen met de door de Nederlandse Staatsloterij gegeven uitleg).

Jaargegevens Nederlandse Staatsloterij 2007		in mln. euro	in %
omzet			
staatsloterij		553,4	71,7
oudejaarsloterij		116,3	15,1
jackpotspel		49,8	6,4
dayzers		<u>52,9</u>	<u>6,8</u>
totaal		772,4	100,0
prijzengeld (incl. 36,1 mln. euro kansspelbelasting)		512,6	66,4
spelopbrengst		259,8	33,6
kosten		109,0	14,1
netto spelopbrengst		150,8	19,5
diverse baten (5,3 mln. euro onafgehaalde prijzen, 5,0 mln. euro rente, 0,4 mln. euro ticketbox)		10,7	1,4
netto opbrengst		161,5	20,9
aantal loterijen:			
staatsloterij / jackpotspel	12		
koninginnedagloterij / jackpotspel	1		
oudejaarsloterij / jackpotspel	1		
dayzers	52		
hoofdprijs staatsloterij (netto)		1,0	
hoogst uitbetaalde jackpot (netto)		18,4	
hoofdprijs oudejaarsloterij (netto)		20,0	
hoofdprijs dayzers (netto)		1,0	
aantal personeelsleden (fte's) ultimo 2007	130		
aantal verkooppunten ultimo 2007	3.228		
provisie en verkoopkosten		27,5	25,2
marketingkosten		33,2	30,5
verwerkingskosten		10,2	9,4
automatiseringskosten		15,9	14,6
personeelskosten		13,2	12,1
algemene beheerskosten		9,0	8,2
bijzondere lasten / afschrijvingen		<u>0,0</u>	<u>0,0</u>
totaal exploitatiekosten		109,0	100,0
bedrijfsresultaat		161,5	100,0
afracht aan het ministerie van Financiën		112,4	69,6
vennootschapsbelasting		41,4	25,7
toevoeging aan eigen vermogen (saldo is 46,0 miljoen euro)		7,7	4,7

Kerngegevens Nationale Goede Doelen Loterijen 2002 t/m 2007
(in miljoenen euro)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
omzet	477	512	550	597	609	637
prijzengeld	107	113	135	181	189	199
spelopbrengst	370	399	415	416	420	438
saldo kosten	84	92	101	109	117	118
opbrengst incl. bel.	286	307	314	307	303	320

Nationale Goede Doelen Loterijen

Algemeen

De Nationale Postcode Loterij is opgericht in 1989. In 1998 heeft de Nationale Postcode Loterij *de facto* de Sponsor Bingo Loterij overgenomen, een van oorsprong aan de Vereniging Humanitas gelieerde loterij. In 2002 heeft de Nationale Postcode Loterij *de facto* de BankGiro Loterij overgenomen, een van oorsprong met het katholieke volksdeel verbonden loterij. De Nationale Postcode Loterij richt zich vooral op ontwikkelingssamenwerking en mensenrechten, natuur en milieu, alsmede sociale cohesie in Nederland. De Sponsor Bingo Loterij richt zich vooral op volksgezondheid, welzijn en sport. De BankGiro Loterij richt zich vooral op cultuur. In 2004 zijn de loterijen in drie afzonderlijke N.V.'s ondergebracht, met daarboven de N.V. Holding Nationale Goede Doelen Loterijen. Drijvende kracht achter de loterijen is het bedrijf Novamedia, dat ook in het buitenland actief is op de kansspelmarkt.

In 2007 bedraagt de omzet van Nationale Goede Doelen Loterijen 637,0 miljoen euro (BankGiro Loterij 106,5 miljoen euro, Sponsor Bingo Loterij 80,1 miljoen euro en Nationale Postcode Loterij 450,4 miljoen euro). Dit is 27,9 miljoen euro hoger (+ 4,6%) dan in het voorgaande jaar (BankGiro Loterij + 4,0 miljoen euro, Sponsor Bingo Loterij + 5,6 miljoen euro en Nationale Postcode Loterij + 18,3 miljoen euro). Deze omzetsijging komt bij alle loterijen voor rekening van lotprijzverhogingen en toename in het aantal deelnames. Onder aftrek van 198,6 miljoen euro aan prijzengeld (inclusief 36,2 miljoen euro kansspelbelasting en exclusief 26,3 miljoen euro aan sponsorwaarde van door derden ter beschikking gestelde prijzen) en 125,3 miljoen euro aan exploitatiekosten leverde Nationale Goede Doelen Loterijen in 2007 netto 320,1 miljoen euro op (inclusief 0,9 miljoen euro opbrengst bespellen en 6,1 miljoen euro rentebaten). Dit is 17,0 miljoen euro hoger (+ 5,6%) dan in 2006.

Onder aftrek van 0,2 miljoen euro vennootschapsbelasting en 0,5 miljoen euro toevoeging aan het eigen vermogen, wordt de netto opbrengst van Nationale Goede Doelen Loterijen ten bedrage van 319,4 miljoen euro op basis van de afzonderlijke verdeelsleutels voor de drie loterijen, bij benadering als volgt verdeeld over de zes begunstigde sectoren (deze opgave is niet afkomstig van Nationale Goede Doelen Loterijen): ontwikkelingssamenwerking en humanitaire hulpverlening 28,8% (91,8 miljoen euro), natuur en milieu 26,7% (85,4 miljoen euro), welzijn 20,1% (64,1 miljoen euro), cultuur 13,8% (44,2 miljoen euro), volksgezondheid 9,1% (29,2 miljoen euro) en sport 1,5% (4,7 miljoen euro).

Adviezen

In 2007 heeft het College zes adviezen uitgebracht met betrekking tot Nationale Goede Doelen Loterijen. Vier adviezen hebben betrekking op wijziging van vergunningen, statuten en reglementen op diverse onderdelen. Het betreft onder andere wijziging van de naam Sponsor *Bingo* Loterij, precisering van de afspraken met een aantal begunstigten, prijzen in de vorm van gewonnen speelkansen bij de BankGiro Loterij, het niet langer geormerkt afdragen van de opbrengst van de dertiende trekking van de Sponsor Bingo Loterij, lotprijzverhoging voor de drie loterijen en aanpassing aan nieuwe regels voor algemeen nut beogende instellingen. Daarnaast heeft het College twee adviezen uitgebracht inzake verlenging van de geldigheidsduur van de vergunning van de Nationale Postcode Loterij en van de BankGiro Loterij. In beide gevallen heeft het College de Minister van Justitie geadviseerd om het verzoek om de vergunningsduur op 10 jaar te bepalen in plaats van 5 jaar niet in te willigen, maar in plaats daarvan de vergunningsduur te koppelen aan de inwerkingtreding van de nieuwe Wet op de kansspelen. De Minister van Justitie heeft naar aanleiding daarvan besloten de vergunningsduur voor beide loterijen weer op 5 jaar te bepalen.

Naleving regelgeving

Naar aanleiding van twee klachten over twee verschillende wervingsacties, heeft het College de Minister van Justitie in overweging gegeven de Nationale Postcode Loterij aan te spreken op haar handelwijze (zie ook hierna onder klachten). Ten aanzien van de wervingsactie gericht aan een minderjarige heeft de Minister van Justitie het standpunt ingenomen dat het om een eenmalig incident ging en ten aanzien van de wervingsactie die naar de opvatting van het College misleidend is, is van de Minister van Justitie nog geen reactie ontvangen.

Klachten

Over de BankGiro Loterij zijn in 2007 2 formele klachten ontvangen. Deze klachten hebben beide betrekking op de wervingsactiviteiten door de BankGiro Loterij (in beide gevallen heeft betrokkene genoeg genomen met de door de BankGiro Loterij gegeven uitleg).

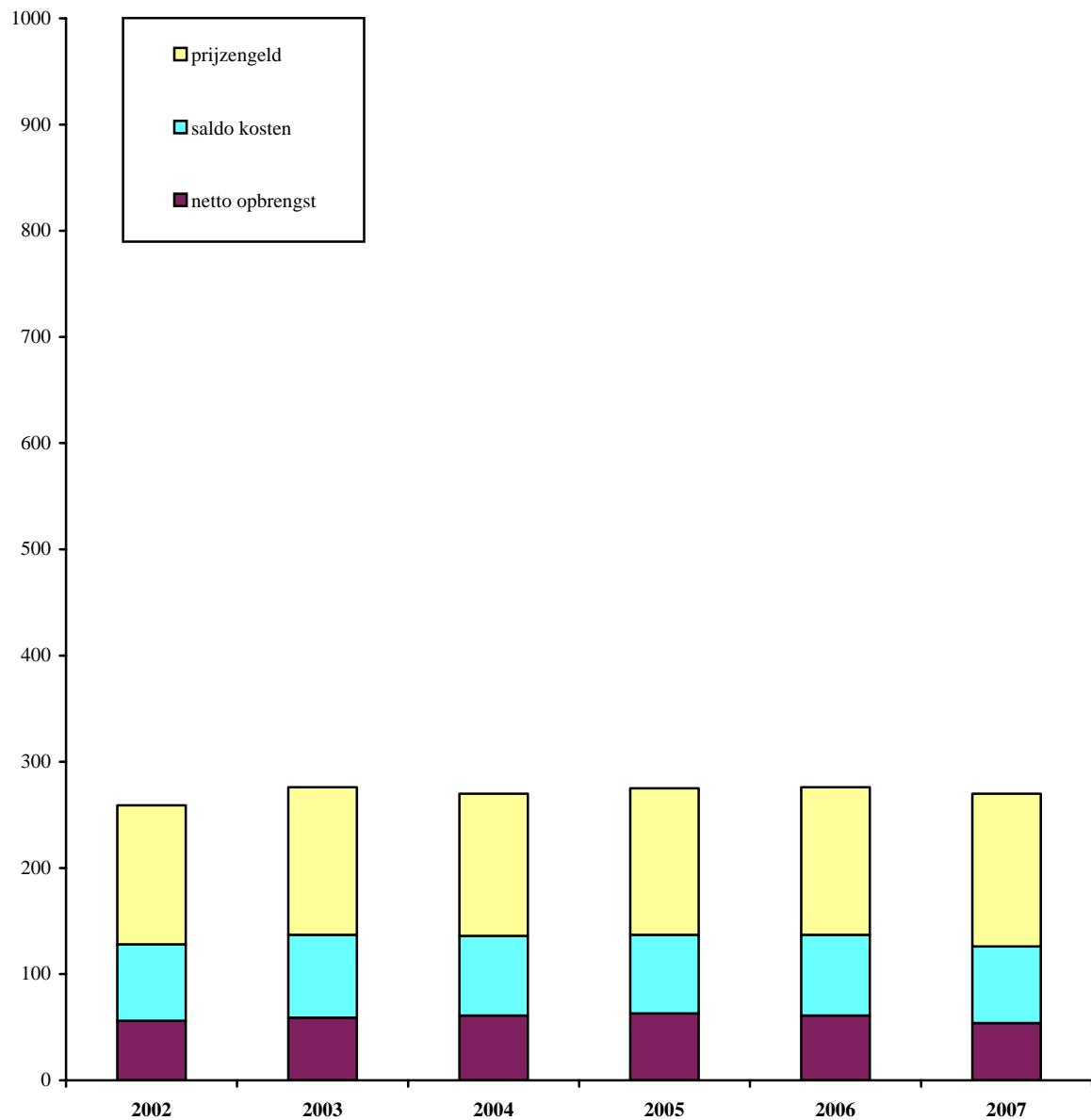
Over de Sponsor Bingo Loterij is in 2007 1 formele klacht ingediend. Het betreft het ongevraagd toezenden van en misleiding in een mailing van de Sponsor Bingo Loterij (betrokkene heeft genoeg genomen met de door de Sponsor Bingo Loterij gegeven uitleg).

Over de Nationale Postcode Loterij heeft het College in 2007 13 formele klachten ontvangen. Deze hebben betrekking op 9 (deels) verschillende onderwerpen. Twee klachten hebben betrekking op veronderstelde onterechte incasso door de Nationale Postcode Loterij (in het ene geval heeft de Nationale Postcode Loterij de onterecht geïncasseerde gelden teruggestort en in het andere geval heeft betrokkene genoeg genomen met de door de Nationale Postcode Loterij gegeven uitleg). Drie klachten hebben achtereenvolgens betrekking op de werving c.q. verkoopmethoden van de Nationale Postcode Loterij, misleiding bij uitgeloopte prijzen bij *miljoenenjacht online* en het niet beantwoorden van correspondentie over de hoofdprijs van het spel *lingo* (in alle 3 gevallen heeft betrokkene genoeg genomen met de door de Nationale Postcode Loterij gegeven uitleg). Met betrekking tot 2 klachten speelt minderjarigheid een rol. De ene klacht betreft de deelname van een minderjarige en de wijze waarop de Nationale Postcode Loterij hiermee omgaat (betrokkene heeft genoeg genomen met de door de Nationale Postcode Loterij gegeven uitleg). De andere klacht betreft een werving van de Nationale Postcode Loterij gericht aan een minderjarige (het College houdt de Nationale Postcode Loterij verantwoordelijk voor het gebruik van bij derden ingekochte bestanden en acht verontschuldiging aan betrokkene voor de handliggend; het College heeft de Minister van Justitie dan ook verzocht om de Nationale Postcode Loterij op deze kwestie aan te spreken). De overige klachten hebben betrekking op de wijze van het ter beschikking stellen van de zogenoemde *ijsprij*s (geen strijd met de regelgeving); misleiding bij *miljoenenjacht* (betrokkene heeft genoeg genomen met de door de Nationale Postcode Loterij gegeven uitleg); de eerlijkheid en betrouwbaarheid van het toegevoegd spel (geen strijd met de regelgeving); een mailing over een plaats in de televisiestudio (betrokkene heeft genoeg genomen met de door de Nationale Postcode Loterij gegeven uitleg); het aanprijzen van een zorgverzekering en de onjuistheid van het aanschrijven van deelnemers als *leden* (de Minister van Justitie heeft in antwoorden op vragen van het Tweede Kamerlid De Wit (SP) reeds laten weten de wervingsactie met de zorgverzekering niet te kunnen waarderen; voorts kan het College zich vinden in het standpunt van betrokkene ten aanzien van het lidmaatschap, maar bij een eerdere gelegenheid heeft de toenmalig Minister van Justitie laten weten de zienswijze van het College ter zake niet te delen) en misleidende werving door de Nationale Postcode Loterij (het College acht het weglaten van bepaalde informatie misleidend en heeft de Minister van Justitie dan ook verzocht om de Nationale Postcode Loterij hierop aan te spreken).

Jaargegevens Nationale Goede Doelen Loterijen 2007	in mln. euro	in %
omzet		
BankGiro Loterij	106,5	16,7
Sponsor Bingo Loterij	80,1	12,6
Nationale Postcode Loterij	<u>450,4</u>	<u>70,7</u>
totaal	637,0	100,0
prijzengeld (incl. 36,2 mln. euro kansspelbelasting; excl. 26,3 mln. euro gesponsorde prijzen)	198,6	31,2
spelopbrengst	438,4	68,8
kosten	125,3	19,7
netto spelopbrengst	313,1	49,1
diverse baten (0,9 mln. euro opbrengst belspellen; 6,1 mln. euro rentebaten)	7,0	1,1
netto opbrengst	320,1	50,2
aantal deelnemers/deelnames ultimo 2007		
BankGiro Loterij	0,9 mln. / 1,3 mln.	
Sponsor Bingo Loterij	0,6 mln. / 1,0 mln.	
Nationale Postcode Loterij	2,5 mln. / 4,4 mln.	
hoogst uitbetaalde prijs in 2007		
BankGiro Loterij (bruto)	1,0	
Sponsor Bingo Loterij (bruto)	0,1	
Nationale Postcode Loterij (bruto/gedeelde prijs)	25,8	
gemiddeld aantal personeelsleden (fte's) in 2007	189	
personeelskosten	14,0	11,2
wervingskosten	77,7	62,0
organisatiekosten	32,3	25,8
afschrijvingen	<u>1,3</u>	<u>1,0</u>
totaal kosten	125,3	100,0
bedrijfsresultaat	320,1	
vennootschapsbelasting	0,2	
toevoeging eigen vermogen (saldo is 9,2 mln. euro)	0,5	
uitkering aan begunstigden (incl. 0,9 mln. euro belspellen):	319,4	100,00
ontwikkelingssamenwerking / humanitaire hulpverlening	91,8	28,8
natuur en milieu	85,4	26,7
welzijn	64,1	20,1
cultuur	44,2	13,8
volksgezondheid	29,2	9,1
sport	4,7	1,5

Kerngegevens De Lotto 2002 t/m 2007
(in miljoenen euro)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
omzet	259	276	270	275	276	270
prijzengeld	131	139	134	138	139	144
spelopbrengst	128	137	136	137	137	126
saldo kosten	72	78	75	74	76	72
netto opbrengst	56	59	61	63	61	54

De Lotto

Algemeen

De Stichting de Nationale Sporttotalisator (handelend onder de naam De Lotto) organiseert de sportprijsvragen (sedert 1961), de wekelijkse lotto (sedert 1974), de euroloterij – voorheen het cijferspel genoemd (sedert 1981), de dagelijkse lotto (sedert 1993), alsmede de krasloterij – ook wel instantloterij genoemd (sedert 1994). In 2007 is de totale omzet 270,0 miljoen euro (lotto 165,7 miljoen euro; sportprijsvragen 22,3 miljoen euro; euroloterij 14,8 miljoen euro; krasloterij 67,2 miljoen euro). Dit is 6,5 miljoen euro lager (– 2,4%) dan in het voorgaande jaar. Van de 270,0 miljoen euro omzet is 143,9 miljoen euro besteed aan prijzengeld (inclusief 19,8 miljoen euro kansspelbelasting). De totale exploitatiekosten bedragen per saldo 72,1 miljoen euro (inclusief 1,4 miljoen euro diverse baten en lasten). Dit levert in het verslagjaar een netto opbrengst van 54,0 miljoen euro op. Dit is 7,0 miljoen euro lager (– 11,5%) dan in het voorgaande jaar. Van de netto opbrengst van 54,0 miljoen euro is 8,2 miljoen euro afkomstig van de krasloterij en 45,8 miljoen euro van de overige kansspelproducten.

Van de netto opbrengst van de krasloterij gaat 65% naar de zogenoemde slv-sector (sport en lichamelijke vorming) en 35% naar de zogenoemde cmv-sector (cultuur, maatschappelijk welzijn en volksgezondheid). De bedragen voor de slv-sector gaan geheel naar NOC*NSF. De gelden voor de cmv-sector gaan naar de Stichting Aanwending Loterijgelden Nederland (ALN) en worden verdeeld op grond van de volgende verdeelsleutel: 23,6% voor het Prins Bernhard Cultuur Fonds; 23,6% voor het Oranje Fonds; 23,6% voor de Stichting Loterijacties Volksgezondheid; 15,4% voor het SKaN Fonds; en 13,8% voor het Nationaal Fonds voor Vrijheid en Veteranenzorg.

Van de netto opbrengst van de overige kansspelproducten gaat 73,5% naar de slv-sector en 26,5% naar de cmv-sector. Van de gelden voor de slv-sector gaat in het verslagjaar een bedrag van 1,2 miljoen euro als provisie rechtstreeks naar sportverenigingen. Het resterende bedrag is bestemd voor NOC*NSF. De bedragen voor de cmv-sector gaan naar ALN en worden verdeeld op grond van de volgende verdeelsleutel: 32,468% voor het Prins Bernhard Cultuur Fonds; 33,766% voor het Oranje Fonds; en 33,766% voor de Stichting Loterijacties Volksgezondheid.

Adviezen

Het College heeft in het verslagjaar twee adviezen uitgebracht met betrekking tot wijziging van het deelnemersreglement van De Lotto. Het ene advies betreft de herintroductie van lotto 4\5, een variant van de deelname aan lotto, die is september 2006 gelijktijdig met de introductie van dagelijkse lotto zonder jackpot samen met lucky day was afgeschaft. Het College heeft hiertegen geen bedenkingen, hoewel het in het verzoek van De Lotto geen onderbouwing heeft aangetroffen voor de aangevoerde motivering dat de bij de afschaffing verloren doelgroep niet is meegegaan naar dagelijkse lotto, maar in de illegaliteit is verdwenen, terwijl het College verder vraagtekens plaatst bij de herhaaldelijk door De Lotto doorgevoerde wijzigingen in de spelsystematiek en zich afvraagt of de deelnemers wellicht zijn afgehaakt omdat ze de opeenvolgende aanpassingen niet meer kunnen bijhouden. Het andere advies betreft – naast enkele speltechnische aanpassingen – een prijsverhoging van 1 euro naar 1,25 euro voor de deelname aan lotto met jackpot. Het College heeft hiertegen geen bedenkingen, maar verwijst wel naar zijn op 27 september 2007 uitgebracht advies inzake het concept-voorstel voor een nieuwe Wet op de kansspelen, waarin het College aanbeveelt om in deze nieuwe wet een expliciete bepaling op te nemen inzake lotprijzverhogingen, in aanvulling op de zeer generieke bepaling die thans ten aanzien van aanpassing van bedragen wordt voorgesteld.

Naleving regelgeving

Het College heeft een mailing van De Lotto gesignaleerd waarin wordt opgeroepen lotto-abonnee te worden en een maand gratis mee te spelen. In de voorgedrukte reactie hierop machtigt de deelnemer tot afschrijving van kosten voor de gekozen wijze van deelname, maar tevens voor eventueel bestaande lotto-deelnames voor de trekkingen van Superzaterdag en de Euro Loterij die nog niet geïncasseerd werden. Het College constateert dat het slechts voor de oplettende deelnemer duidelijk is dat hij naast een nieuwe deelnameverplichting tevens een nadere verplichting voor (een) reeds bestaande deelname(s) moet aangaan. Het College acht dit niet zorgvuldig. Nadat het College dit bij brief van 19 december 2007 onder de aandacht van de Minister van Justitie heeft gebracht, heeft De Lotto besloten deze handelwijze te staken.

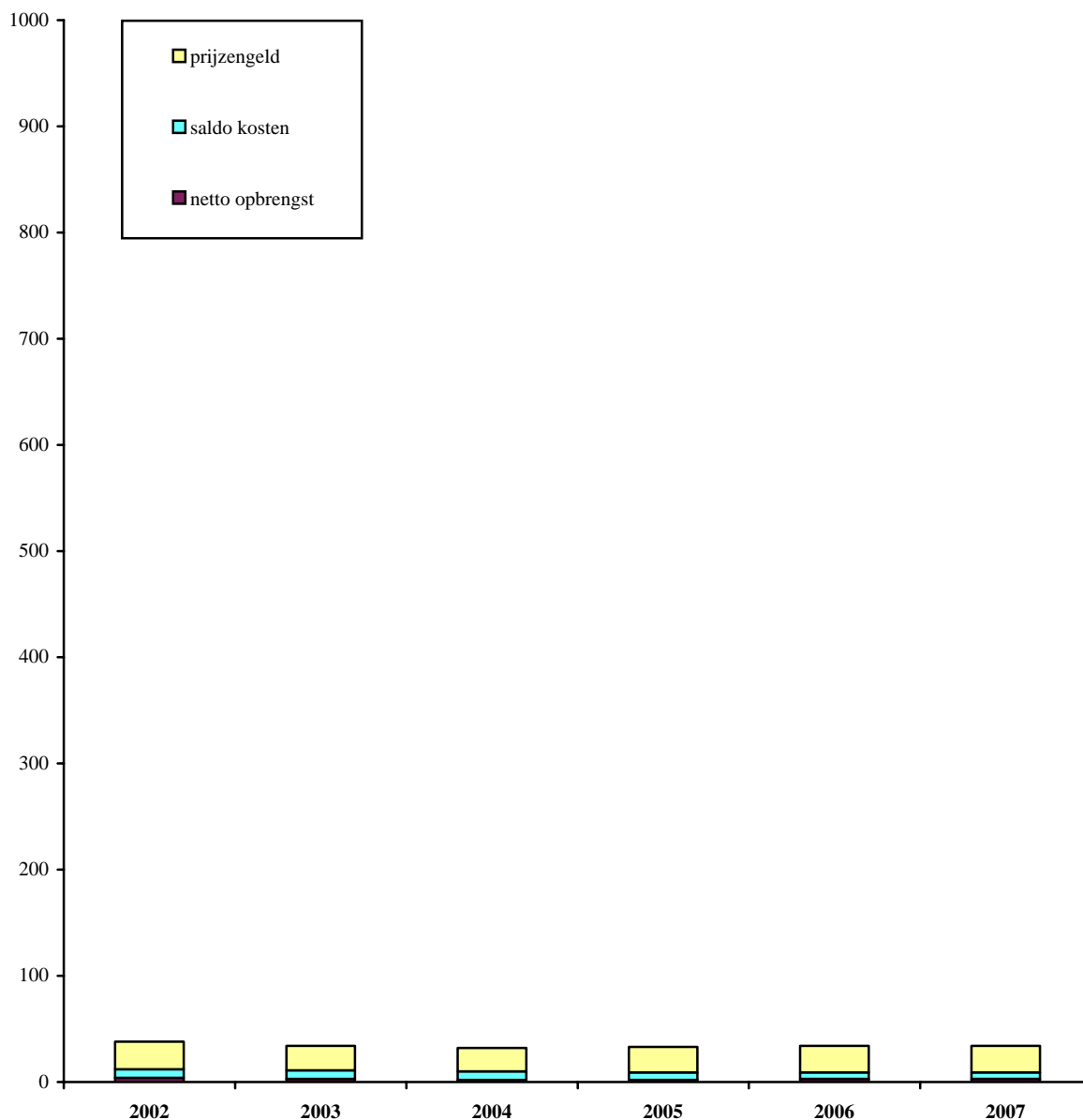
Klachten

Over De Lotto zijn in 2007 7 formele klachten ingediend. Deze hebben betrekking op 5 (deels) verschillende onderwerpen. Twee klachten betreffen het niet adequaat beantwoorden van vragen door De Lotto, in het ene geval over de wijziging en beëindiging van een lottoabonnement en in het andere geval inzake de lotto *goldcard actie* (in beide gevallen heeft betrokkene genoeg genomen met de door De Lotto gegeven uitleg). Twee klachten betreffen de actie van De Lotto met een gratis gelukslot (in beide gevallen heeft betrokkene genoeg genomen met de door De Lotto gegeven uitleg). De overige klachten betreffen het omzetten/inzetten van bonusloten en het niet adequaat beantwoorden door De Lotto van correspondentie hierover (geen strijd met de regelgeving); een klacht over de verkoopbevorderende acties van De Lotto (geen strijd met de regelgeving) en de wervingsacties van De Lotto (betrokkene heeft genoeg genomen met de door De Lotto gegeven uitleg).

Jaargegevens De Lotto 2007	in mln. euro	in %
omzet		
lotto	165,7	61,4
sportprijsvragen	22,3	8,3
euroloterij	14,8	5,5
krasloterij	<u>67,2</u>	<u>24,8</u>
totaal	270,0	100,0
prijzengeld (incl. 19,8 mln. euro kansspelbelasting)	143,9	53,3
spelopbrengst	126,1	46,7
exploitatiekosten	73,5	27,2
netto spelopbrengst	52,6	19,5
diverse baten en lasten	1,4	0,5
netto opbrengst	54,0	20,0
hoogst uitbetaalde lotto-jackpot in 2007 (bruto prijs)	9,4	
totaal aantal verkooppunten ultimo 2007	5.864	
aantal personeelsleden (fte's) ultimo 2007	106	
provisie verkooppunten	19,7	26,8
verwervingskosten	6,0	8,2
netwerkkosten	14,5	19,7
personeelskosten	8,8	12,0
kosten marketing en publiciteit	20,8	28,3
overige bedrijfskosten	<u>3,7</u>	<u>5,0</u>
totaal exploitatiekosten	73,5	100,0
uitkering 2007 aan begunstigden t.b.v.:	54,0	100,0
sport	39,0	72,2
welzijn	5,5	10,2
volksgezondheid	4,8	8,9
cultuur	4,7	8,7

Kerngegevens Scientific Games 2002 t/m 2007
(in miljoenen euro)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
omzet	38	34	32	33	34	34
prijzengeld	26	23	22	24	25	25
spelopbrengst	12	11	10	9	9	9
saldo kosten	8	8	8	7	6	6
netto opbrengst	4	3	2	2	3	3

Scientific Games

Algemeen

De in 1948 ingevoerde totalisator is verantwoordelijk voor het wedden op de uitslag van harddraverijen en paardenrennen. Tot 1986 werd de totalisator georganiseerd door de Stichting Totalisator Nederland. Daarna is de totalisatorvergunning vier maal in andere handen overgegaan. Tot medio 1991 was de vergunning indirect in handen van de Engelse firma Ladbrokes. Vervolgens heeft de Nederlandse Draf- en Rensport (NDR) ongeveer twee jaar de totalisator in eigen beheer gehad, middels de Stichting Paardentotalisator Nederland. NDR is de overkoepelende organisatie die verantwoordelijk is voor het organiseren van de draf- en rensport in Nederland. NDR is daarbij voor een belangrijk gedeelte afhankelijk van de afdrachten van de totalisator. Sedert medio 1993 was de totalisator in handen van de Nederlandse Staatsloterij, middels een honderd procent deelneming in de door de Nederlandse Staatsloterij opgerichte besloten vennootschap Hippo Toto. Per 31 december 1997 heeft de Nederlandse Staatsloterij de deelneming in Hippo Toto b.v. beëindigd. Per 1 januari 1998 zijn de aandelen Hippo Toto b.v. tijdelijk overgedragen aan de Stichting Hippo Toto. Per 1 juli 1998 zijn de aandelen Hippo Toto b.v. door de Stichting Hippo Toto overgedragen aan het Amerikaanse bedrijf Autotote Corporation Inc. en is de naam Hippo Toto b.v. gewijzigd in Autotote Nederland b.v. Per dezelfde datum is aan Autotote Nederland de nieuwe totalisatorvergunning verleend voor de duur van vijf jaren. Medio 2004 is de naam van het bedrijf gewijzigd in Scientific Games Racing b.v. De geldigheidsduur van de huidige vergunning verloopt op 1 juli 2008.

In 2007 behaalde de totalisator een omzet van 34,3 miljoen euro. Dit is 0,5 miljoen euro hoger (+ 1,5%) dan in het voorgaande jaar. Het aantal afgesloten weddenschappen is gestegen naar 6,2 miljoen, terwijl de inleg per weddenschap is gedaald van gemiddeld 6,00 euro naar gemiddeld 5,50 euro. Onder aftrek van 25,0 miljoen euro aan prijzengeld (inclusief 0,6 miljoen euro kansspelbelasting) en 6,2 miljoen euro aan kosten, leverde dat in 2007 een netto spelopbrengst van 3,1 miljoen euro op. De bijzondere lasten en baten zijn 0,3 miljoen euro (0,1 miljoen euro voordeel uit afrondingen bij prijsuitbetaling, 0,1 miljoen euro vrijval niet afgehaalde prijzen en 0,1 miljoen diverse opbrengsten), waardoor het bedrijfsresultaat op 3,4 miljoen euro komt. Dit is 0,3 miljoen euro hoger (+ 9,7%) dan het voorgaande jaar. Van de netto opbrengst van 3,4 miljoen euro dient 0,9 miljoen euro (2,5% van de omzet) te worden bestemd voor een aantal specifieke donaties aan charitatieve instellingen en organisaties op het terrein van de paardensport. Verder komt NDR over het verslagjaar een bedrag toe van 2,3 miljoen euro. Aldus resteert een winst van 0,2 miljoen euro, die ten bate komt van Scientific Games Inc. Het geaccumuleerd verlies van Scientific Games Inc. in verband met de deelneming in Scientific Games Racing b.v. bedraagt 5,7 miljoen euro. Scientific Games heeft evenals de voorgaande twee jaren jaar niet voldaan aan zijn verplichting om binnen vier maanden na afloop van het kalenderjaar zijn goedgekeurde jaarstukken aan het College te zenden. Bovenstaande gegevens zijn ontleend aan de kwartaalrapportages van Scientific Games.

Adviezen

Naar aanleiding van een adviesaanvraag d.d. 30 oktober 2007 van de Minister van Justitie inzake een verzoek van Scientific Games Racing b.v. d.d. 18 oktober 2007 tot het verlengen c.q. verlenen van een totalisatorvergunning als bedoeld in artikel 24 van de Wet op de kansspelen met ingang van 1 juli 2008, voor de duur van vijf jaren, heeft het College met een brief d.d. 22 november 2007 gewezen op de noodzaak van een allocatie procedure. Reeds in zijn advies van 26 mei 2005, nr. C.377/05, heeft het College het belang aangegeven van het vroegtijdig voor de

afloop van de huidige totalisatorvergunning starten van een transparante procedure ten behoeve van het verlenen van de totalisatorvergunning per 1 juli 2008. Inmiddels hebben zowel het Hof van de Europese Gemeenschappen (arrest d.d. 13 september 2007, zaaknr. C-260/04) als de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (uitspraak d.d. 18 juli 2007, zaaknr. 200607881/1) zich uitgesproken over de noodzaak van een transparante procedure bij het verlenen van een (exclusieve) kansspelvergunning. Gelet daarop heeft het College de Minister van Justitie dringend in overweging gegeven alsnog een dergelijke transparante procedure te starten. Dit zou bijvoorbeeld kunnen geschieden door het plaatsen van een oproep voor gegadigden voor de te verlenen vergunning, met het verzoek om binnen een termijn van 6 weken een aanvraag voorzien van een onderbouwd plan van aanpak in te dienen. Op basis daarvan zou dan een keuze kunnen worden gemaakt aan wie de nieuwe totalisatorvergunning het beste zou kunnen worden verleend. Op deze brief heeft de Minister van Justitie nog niet gereageerd.

Naleving regelgeving

Over Scientific Games heeft het College in 2007 geen rapportages uitgebracht inzake naleving van de regelgeving.

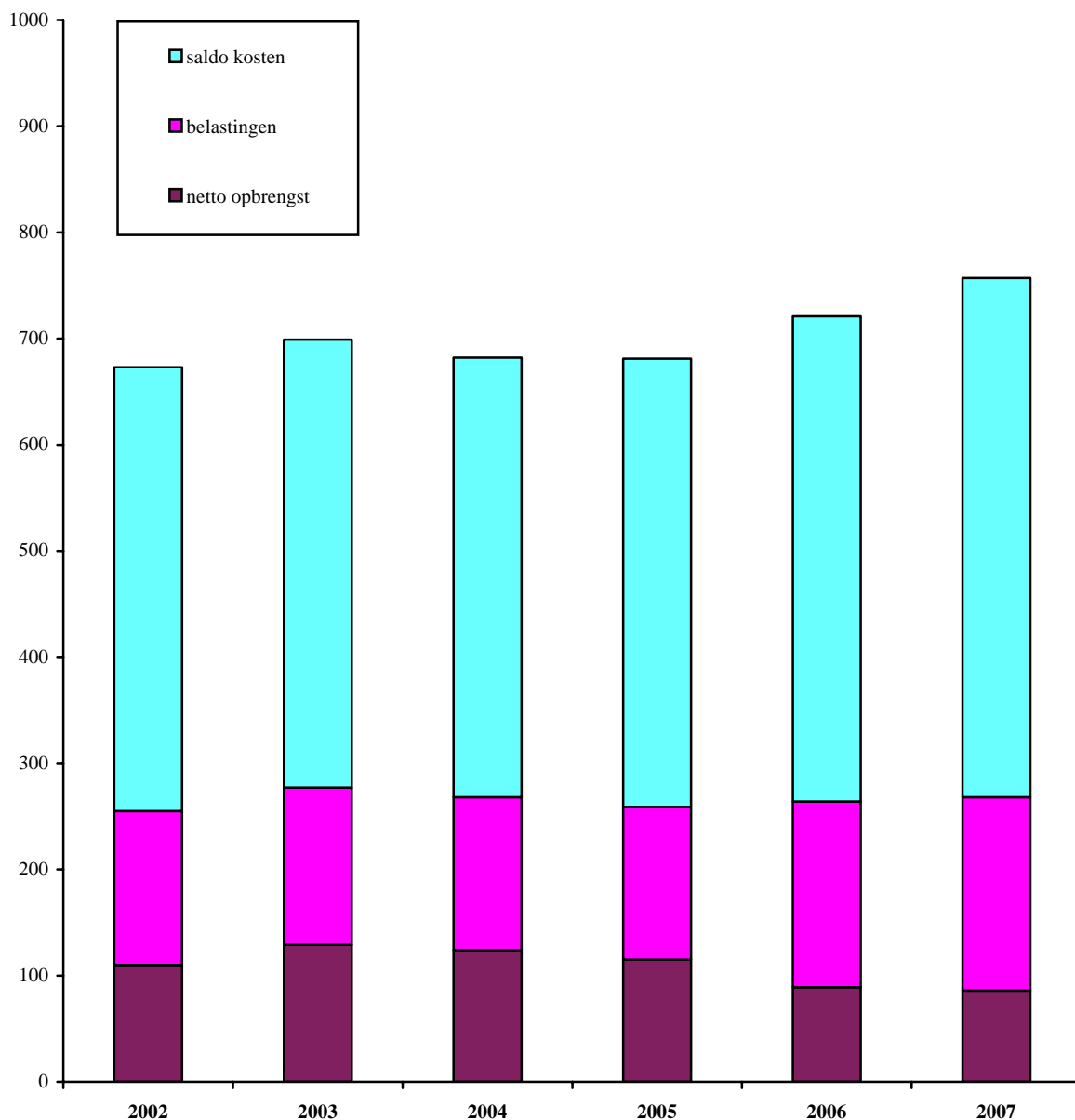
Klachten

Over Scientific Games heeft het College in 2007 geen formele klachten ontvangen.

Jaargegevens Scientific Games 2007		in mln. euro	in %
omzet			
Nederlandse koersen		8,4	24,5
Engelse koersen		7,8	22,7
Duitse koersen		1,7	5,0
Franse koersen		1,4	4,1
Zweedse koersen		5,5	16,0
Zuid Afrikaanse koersen		6,0	17,5
Korte banen		0,8	2,3
Overige banen		1,0	2,9
V75/V65		<u>1,7</u>	<u>5,0</u>
totaal		34,3	100,0
prijzengeld (incl. 0,6 mln. euro kansspelbelasting)		25,0	72,9
spelopbrengst		9,3	27,1
kosten		6,2	18,1
netto spelopbrengst		3,1	9,0
saldo diverse lasten en baten		0,3	0,9
netto opbrengst		3,4	9,9
omzet Nederlandse koersen		9,2	26,8
omzet buitenlandse koersen		<u>25,1</u>	<u>73,2</u>
		34,3	100,0
aantal wedkantoren / omzet	23	22,7	66,2
aantal banen / omzet	7	4,8	14,0
aantal verkooppunten / omzet	49	1,1	3,2
omzet via internet		4,9	14,3
omzet korte banen		<u>0,8</u>	<u>2,3</u>
		34,3	100,0
aantal weddenschappen	6,2 mln.		
gemiddeld aantal personeelsleden hoofdkantoor (fte's) in 2007	25		
personeelskosten		1,6	25,8
marketingkosten		0,2	3,2
overige bedrijfskosten		4,2	67,8
afschrijvingen		<u>0,2</u>	<u>3,2</u>
totaal kosten		6,2	100,0
bedrijfsresultaat:		3,4	
afdracht koninklijke fondsen/paardensector		0,9	2,5
afdracht NDR		2,3	
winst t.b.v. Scientific Games Inc.		0,2	
geaccumuleerde verliezen Scientific Games Inc.		5,7	

Kerngegevens Holland Casino 2002 t/m 2007
(in miljoenen euro)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
spelopbrengst	673	699	682	681	721	757
saldo kosten	418	422	414	422	457	489
belastingen	145	148	144	144	175	182
netto opbrengst	110	129	124	115	89	86
afdrachten	255	277	268	259	264	268

Holland Casino

Algemeen

De Nationale Stichting tot Exploitatie van Casinospelen in Nederland (handelend onder de naam Holland Casino) exploiteert 14 speelcasino's met een personeelsbestand van ruim 5.100 medewerkers. In 2006 is het ingevolge de verleende vergunning toegestaan maximum aantal van 14 casino's bereikt. Er zijn thans casino's gevestigd in Zandvoort (1 oktober 1976), Valkenburg (6 mei 1977), Scheveningen (4 oktober 1979), Rotterdam (29 november 1985), Amsterdam (1 december 1986), Breda (1 oktober 1987), Groningen (4 november 1988), Nijmegen (10 augustus 1989), Eindhoven (13 juni 1993), Schiphol (1 april 1995), Utrecht (30 september 2000), Enschede (28 juni 2002), Venlo (8 maart 2006) en Leeuwarden (1 december 2006).

In 2007 bedraagt de bruto spelopbrengst 756,7 miljoen euro. Dit is 35,2 miljoen euro hoger (+ 4,9%) dan in het voorgaande jaar. De opbrengst bestaat uit spelresultaat tafelspelen (298,2 miljoen euro), opbrengst speelautomaten (377,2 miljoen euro), troncopbrengst (43,4 miljoen euro), entree-ontvangsten (2,1 miljoen euro), horeca-opbrengsten (28,2 miljoen euro) en overige opbrengsten (7,6 miljoen euro). In 2007 telde Holland Casino in totaal 7,5 miljoen bezoeken, met een gemiddelde besteding van 101 euro per bezoek.

In het verslagjaar bedragen de bedrijfslasten van Holland Casino in totaal 488,8 miljoen euro (+ 6,9%). Deze bedrijfslasten bestaan uit personeelskosten (287,5 miljoen euro); operationele kosten (132,2 miljoen euro); afschrijvingen (54,9 miljoen euro); aanloopkosten (1,9 miljoen euro); interestlasten (3,8 miljoen euro); en bijzondere lasten (8,5 miljoen euro). De totale belastingafdracht van Holland Casino bedraagt in het verslagjaar 182,3 miljoen euro. Deze belastingafdracht bestaat uit de per 1 januari 2006 van 33,33% naar 40,85% gestegen kansspelbelasting over het spelresultaat tafelspelen (121,8 miljoen euro), alsmede 19% omzetbelasting over onder andere de opbrengst speelautomaten (gesaldeerd 60,5 miljoen euro). Een en ander leverde in het verslagjaar een netto bedrijfsresultaat op van 85,6 miljoen euro. Dit is 3,7 miljoen euro lager (- 4,1%) dan in het voorgaande jaar. In totaal is 85,9 miljoen euro afgedragen aan het ministerie van Financiën en is 0,3 miljoen euro onttrokken aan het eigen vermogen van Holland Casino. De totale afdracht van Holland Casino aan de staat (netto opbrengst en belastingen) bedraagt in het verslagjaar 267,9 miljoen euro.

Adviezen

In het verslagjaar heeft het College 2 adviezen uitgebracht met betrekking tot wijziging van de Beschikking casinospelen 1996. De ene wijziging betreft een voorstel van Holland Casino tot verlenging van de duur van een coinless play-proef in Holland Casino Eindhoven tot 1 mei 2008. Het College heeft daartegen geen bedenkingen. De andere wijziging betreft een voorstel van Holland Casino tot vestiging van een tweede casino in Amsterdam, onder gelijktijdige opheffing van de casinovestiging in de gemeente Haarlemmermeer, gesitueerd op Schiphol Airport. In een eerder advies d.d. 6 november 2003 inzake nieuwe vestigingen Holland Casino heeft het College reeds aangegeven geen overwegende bezwaren te zien tegen het destijds door Holland Casino gedane voorstel om in de steden Rotterdam en Amsterdam een tweede casinovestiging te openen. Het College heeft geen aanleiding gezien om daaromtrent tot andere inzichten te komen.

Naleving regelgeving

Over Holland Casino heeft het College in 2007 geen rapportages uitgebracht inzake naleving van de regelgeving.

Klachten

Over Holland Casino is in 2007 1 formele klacht ingediend. Deze klacht betreft de winstuitkering van de Rad van Fortuin speelautomaten (betrokkene heeft genoeg genomen met de door Holland Casino gegeven uitleg).

Jaargegevens Holland Casino 2007	in mln. euro	in %
baten		
spelresultaat tafelspelen	298,2	39,4
opbrengst speelautomaten	377,2	49,9
troncopbrengst / tips	43,4	5,7
entree-ontvangsten	2,1	0,3
horeca-opbrengsten	28,2	3,7
overige opbrengsten	<u>7,6</u>	<u>1,0</u>
totaal	756,7	100,0
belastingen	182,3	24,1
bedrijfslasten	488,8	64,6
netto opbrengst	85,6	11,3
aantal bezoeken	7,5 mln.	
gemiddelde besteding per bezoek	101 euro	
aantal speeltafels (excl. 539 multiroulette terminals)	544	
aantal speelautomaten	7.225	
aantal casino's	14	
aantal entreeverboden	5.217	
aantal bezoekbeperkingen	4.631	
aantal personeelsleden (fte's) ultimo 2007	3.927	
personeelskosten	287,5	58,8
operationele kosten (waarvan 28,0 mln. euro marketing)	132,2	27,1
afschrijvingen	54,9	11,2
aanloopkosten	1,9	0,4
interestlasten	3,8	0,8
bijzondere lasten	<u>8,5</u>	<u>1,7</u>
totaal bedrijfslasten	488,8	100,0
bedrijfsresultaat	267,9	100,0
kansspelbelasting	121,8	45,4
omzetbelasting speelautomaten, gesaldeerd met overige btw-ontvangsten en -betalingen	60,5	22,6
afdracht aan het ministerie van Financiën	85,9	32,1
onttrekking eigen vermogen (saldo is 51,2 mln. euro)	- 0,3	- 0,1

DEEL IV
BIJLAGEN

Samenstelling van het College van toezicht op de kansspelen

Samenstelling per 31 december 2007

Voorzitter:

mevrouw drs. M.W.M. Vos-van Gortel, oud lid van de Raad van State.

Leden:

drs. J.J. Borking, consultant;

dr. M.W.J. Koeter, universitair hoofddocent Universiteit van Amsterdam;

mr. J.G.H. Krajenbrink, oud burgemeester van Woudenberg;

mr. R.J. Manschot, oud hoofdofficier van Justitie;

mevrouw drs. L. van Rijn-Vellekoop, consultant;

mevrouw mr. A. Vrisekoop-Sterk, advocaat en NMI mediator.

Secretariaat:

mr. E.A. van Vondelen, secretaris;

drs. P.J.A.M. Geertsen, plaatsvervangend secretaris;

drs. B.M. van Waterschoot, beleidsmedewerker;

mevrouw S.K. Moehamadkasbi, secretaresse.*

* Per 1 februari 2008 heeft mevrouw S.K. Moehamadkasbi het secretariaat verlaten. Per 1 april 2008 is zij opgevolgd door mevrouw M.A. Ferreira de Castro.

Uitgavenoverzicht 2006-2008 (in euro)

Budget/ ksrt	omschrijving	realisatie 2006	realisatie 2007	raming 2008
	personeel			
10**/11**				
13**/18**	ambtelijk personeel	271.404	276.685	282.000
192*	zittings/vacatiegelden	24.905	31.542	30.000
193*	uitzendkrachten	0	0	0
199*	overige personeelskosten	2.731	750	2.000
	totaal personeel	299.040	308.977	314.000
	materieel			
201*	huisvesting	51.297	52.314	54.000
202*/2810	bureaunkosten	16.779	12.439	18.000
203*	reis- en verblijfkosten	15.704	31.115	22.000
204*	documentatiekosten	891	1.030	1.000
205*	voorlichtingskosten	6.308	5.773	7.000
21**	onderhoud en exploitatie	548	627	1.000
321*	aanschaf kantoorautomatisering	2.514	0	3.000
3999	aanschaf overig	0	0	0
	totaal materieel	94.041	103.298	106.000
	programma			
242*/2999	externe deskundigen, onderzoeken, symposia, etc.	72.741	55.334	60.000
	totaal programma	72.741	55.334	60.000
	TOTAAL GENERAAL	465.822	467.609	480.000

Toelichting uitgavenoverzicht 2006-2008

Algemeen

Beheersmatig ressorteert het College onder het ministerie van Justitie. De ter zake gemaakte beheersafspraken tussen ministerie en College zijn hierna opgenomen. Het budget van het College – dat ingevolge de beheersafspraken in beginsel 453.780 euro (1.000.000 gulden) bedraagt – is een integraal budget. De secretaris van het College is de budgethouder. Alle uitgaven ten behoeve van het College en het daaraan verbonden secretariaat (apparaatskosten en programmakosten) komen ten laste van dit budget.

Op kasbasis is in 2007 een bedrag van 467.609 euro ten laste gekomen van het budget van het College. Dit bedrag is gelijk aan de raming conform het jaar- en bestedingsplan 2007 (468.000 euro) en blijft binnen de definitieve budgettaire kaders voor 2007 (478.000 euro).

Personeel

De formatie van het secretariaat van het College bestaat uit 4 fte. De post ambtelijk personeel komt daarmee op een bedrag van 276.685 euro. De zittings/vacatiegelden bedragen 31.542 euro. De hoogte van de vergoedingen voor de leden van het College is goedgekeurd bij brief van de toenmalige Staatssecretaris van Justitie d.d. 12 december 2000 en bedraagt 250 euro per vergadering of bijgewoonde activiteit voor de leden en 375 euro per vergadering of bijgewoonde activiteit voor de voorzitter. In 2007 heeft het College elf maal vergaderd. De reiskosten van de Collegeleden zijn, tezamen met de reiskosten van het secretariaat, opgenomen onder de materieelkosten, ten bedrage van 31.115 euro.

Materieel

Het (secretariaat van het) College is gehuisvest in een kantoorappartementengebouw aan het Lange Voorhout te Den Haag. De kosten hiervan bedragen in 2007 52.314 euro. Door bemiddeling van de Rijksgebouwendienst is oorspronkelijk een huurovereenkomst aangegaan voor in totaal vijf jaren. In 2001 is een nieuwe huurovereenkomst voor het kantoorappartement getekend. De overeenkomst is aangegaan voor een bepaalde duur van twee maal drie jaar, ingaande op 1 april 2001, en loopt thans door voor onbepaalde duur met een opzeggingstermijn van 12 maanden. De bureau- en overige materieelkosten (exclusief reiskosten) bedragen in 2007 19.869 euro.

Programma

De uitgaven aan programmakosten komen in 2007 uit op een bedrag van 55.334 euro. Deze uitgaven hebben betrekking op een onderzoek naar poker in Nederland (afgerond in de 2^e viermaandsperiode van 2007) en een onderzoek naar sms- en bospelletjes (afgerond in de 1^e viermaandsperiode van 2008).

Beheersafspraken tussen ministerie van Justitie en College van toezicht op de kansspelen

1. Het College van toezicht op de kansspelen is een op 1 januari 1996 ingesteld onafhankelijk toezicht- en adviesorgaan. Het College heeft een eigen wettelijk statuut (Titel VIa van de Wet op de kansspelen). Het College bestaat uit zeven door de Kroon benoemde onafhankelijke leden en wordt bijgestaan door een ambtelijk secretariaat.
2. Het secretariaat is voor de inhoudelijke uitoefening van zijn taak uitsluitend verantwoording schuldig aan het College (artikel 36 van de Wet op de kansspelen). Het secretariaat is beheersmatig een onderdeel van het bestuursdepartement (Directoraat-Generaal Preventie, Jeugd en Sancties).
3. De secretaris van het College is budgethouder. De Directie Bedrijfsvoering en Ondersteuning Bestuursdepartement (DBOB) ondersteunt de budgethouder facilitair. Daarnaast vindt de financiële ondersteuning plaats door de Directie Financieel-Economische Zaken (DFEZ). DFEZ houdt een maandelijks staat bij met een overzicht van de uitputting en de restant-verplichtingen per kostensoort. De budgethouder zorgt voor tijdige en correcte aanlevering van de facturen. DFEZ zorgt voor tijdige en correcte betaling daarvan.
4. Het College heeft in beginsel een jaarlijks budget van 1 miljoen gulden ter beschikking (zie hiervoor de paragraaf 'financiële gevolgen' in de memorie van toelichting bij de instellingswet, Kamerstukken II, 1993-1994, 23 605, nr. 3, blz. 3). Alle uitgaven ten behoeve van het College en het daaraan verbonden secretariaat (apparaatskosten en programmakosten) komen ten laste van dit budget.
5. Het College dient jaarlijks voor 1 september een jaar- en bestedingsplan voor het daaropvolgende kalenderjaar ter goedkeuring in (zie artikel 22 van het Besluit College van toezicht op de kansspelen, Stb. 1995, 595).
6. Het College is gerechtigd uitgaven te doen in overeenstemming met het goedgekeurde jaar- en bestedingsplan.
7. De financiële controle op de uitgaven berust, evenals bij andere onderdelen van het ministerie van Justitie, bij de Departementale Accountantsdienst.
8. De budgethouder stelt in het kader van de planning- en controlcyclus van het ministerie van Justitie telkens per vier maanden een verslag op dat een verantwoording bevat met betrekking tot de uitgaven.
9. Ten aanzien van zijn werkzaamheden als onafhankelijk toezicht- en adviesorgaan legt het College ingevolge artikel 33, derde lid, van de Wet op de kansspelen één maal per jaar publiekelijk verantwoording af. Dit geschiedt in het jaarverslag dat door het College ieder jaar uiterlijk 1 juli wordt uitgebracht.

Den Haag, 22 december 2000

w.g. drs. M.W.M. Vos-van Gortel,
voorzitter van het College van toezicht op de kansspelen

w.g. drs. E.J. Mulock Houwer,
Directeur-Generaal Preventie, Jeugd en Sancties

Herziene procedureregels klachtenafhandeling

1. Klachten kunnen alleen worden ingediend over de vergunninghouders waar het College toezicht op houdt. Dit zijn: Nederlandse Staatsloterij, BankGiroLoterij, Sponsor Loterij, Nationale Postcode Loterij, Zorgloterij, De Lotto, Autotote en Holland Casino.
2. Het College neemt klachten in beginsel alleen in behandeling indien de klager zich in eerste instantie tot de betreffende vergunninghouder heeft gewend. Zonodig wordt de klacht eerst ter behandeling doorgezonden naar de desbetreffende vergunninghouder.
3. Het College neemt klachten alleen in behandeling indien deze schriftelijk worden ingediend, voorzien van de naam en de adresgegevens van de klager, alsmede diens handtekening.
4. Klachten met betrekking tot het voldoen van de inleg, de aanspraak op premies of prijzen of andere civielrechtelijke geschillen worden in beginsel doorverwezen naar de burgerlijke rechter.
5. Klachten over trekkingsprocedures of het toevalskarakter van een spel worden in beginsel doorverwezen naar het Nederlands Meetinstituut (NMI), waar deze belast is met de technische controle, of naar de verantwoordelijke notaris.
6. Klachten over de bestemming en verdeling van de opbrengst worden in beginsel terugverwezen naar de desbetreffende vergunninghouder, aangezien het toezicht van het College zich niet uitstrekt tot de besteding van de opbrengst door de begunstigen.
7. Ingeval van klachten over de interpretatie of naleving door een vergunninghouder van de regelgeving inzake kansspelen, legt het College de klacht voor aan de desbetreffende vergunninghouder met het verzoek om een reactie.
8. Indien daartoe aanleiding is, legt het College de reactie van de desbetreffende vergunninghouder ter commentaar aan de klager voor, waarna het commentaar zonodig aan de vergunninghouder wordt voorgelegd.
9. De klager en de desbetreffende vergunninghouder, alsmede in voorkomende gevallen de verantwoordelijke bewindslieden, worden in kennis gesteld van het ter zake door het College ingenomen standpunt.
10. Het College neemt jaarlijks in het jaarverslag een overzicht op van de in het verslagjaar afgedane klachten.

aldus vastgesteld in de 83^e vergadering van het College d.d. 9 december 2002

Overzicht van in 2007 uitgebrachte adviezen op grond van artikel 34 van de Wet op de kansspelen

1. advies nr. C.151/07 d.d. 22 februari 2007 inzake wijziging Beschikking Staatsloterij (maximum aantal staatsloterijen)
(adviesaanvraag Justitie d.d. 6 februari 2007, kenmerk 5468015/07/DSP)
2. advies nr. C.251/07 d.d. 22 maart 2007 inzake wijziging Beschikking casinospelen 1996
(adviesaanvraag Justitie d.d. 23 februari 2007, kenmerk 5471145/07/DSP)
3. advies nr. C.375/07 d.d. 3 mei 2007 inzake wijziging vergunning en reglementen Sponsor Loterij (Sponsor Bingo Loterij)
(adviesaanvraag Justitie d.d. 30 maart 2007, kenmerk 5477182/07/DSP)
4. advies nr. C.378/07 d.d. 3 mei 2007 inzake wijziging deelnemersreglement De Lotto (herintroductie lotto 4/5)
(adviesaanvraag Justitie d.d. 10 april 2007, kenmerk 5478561/07/DSP)
5. advies nr. C.457/07 d.d. 31 mei 2007 inzake wijziging statuten Nederlandse Staatsloterij
(adviesaanvraag Justitie, op verzoek van Financiën, d.d. 9 mei 2007, zonder kenmerk)
6. advies nr. C.461/07 d.d. 31 mei 2007 inzake wijziging vergunning, statuten en reglementen Nationale Goede Doelen Loterijen
(adviesaanvragen Justitie d.d. 5 april 2007, kenmerk 5477756/07/DSP, en 15 mei 2007, kenmerk 5484962/07/DSP)
7. advies nr. C.696/07 d.d. 29 augustus 2007 inzake wijziging Beschikking Staatsloterij
(adviesaanvraag Justitie d.d. 31 juli 2007, kenmerk 5498614/07/DSP)
8. advies nr. C.699/07 d.d. 29 augustus 2007 inzake wijziging Beschikking casinospelen 1996
(adviesaanvraag Justitie d.d. 25 juli 2007, kenmerk 5498073/07/DSP)
9. advies nr. C.815/07 d.d. 27 september 2007 inzake verlenging geldigheidsduur vergunning Nationale Postcode Loterij
(adviesaanvraag Justitie d.d. 13 augustus 2007, kenmerk 5500781/07/DSP)
10. advies nr. C.818/07 d.d. 27 september 2007 inzake wijziging statuten en reglementen Nationale Goede Doelen Loterijen
(adviesaanvragen Justitie d.d. 13 augustus 2007, kenmerk 5500784/07/DSP, en 6 september 2007, kenmerk 5504501/07/DSP)
11. advies nr. C.821/07 d.d. 27 september 2007 inzake verlenging geldigheidsduur vergunning BankGiro Loterij
(adviesaanvraag Justitie d.d. 13 augustus 2007, kenmerk 5500780/07/DSP)
12. advies nr. C.887/07 d.d. 24 oktober 2007 inzake wijzigingen deelnemersreglement De Lotto
(adviesaanvragen Justitie d.d. 21 september 2007, kenmerk 5507043/07/DSP, en 16 oktober 2007, kenmerk 5511218/07/DSP)
13. advies nr. C.1041/07 d.d. 19 december 2007 inzake wijziging statuten en reglementen Nationale Goede Doelen Loterijen
(adviesaanvraag Justitie d.d. 3 december 2007, kenmerk 5518896/07/DSP)

Brief van 27 september 2007 inzake concept-wetsvoorstel kansspelen

Geachte heer Hirsch Ballin,

Met een brief gedateerd 1 augustus 2007 heeft u aan het College ter advies voorgelegd een concept-wetsvoorstel kansspelen. Het concept-wetsvoorstel geeft het College aanleiding tot de volgende opmerkingen.

In zijn aan u op 25 juni 2007 aangeboden jaarverslag 2006, heeft het College de hoop uitgesproken dat het op 22 februari 2007 nieuw aangetreden Kabinet nu serieus aan de slag gaat met de oprichting van een nieuw orgaan dat operationeel toezicht houdt op de landelijke kansspelvergunninghouders en dat in deze kabinetsperiode een geheel nieuwe Wet op de kansspelen tot stand zal komen. Naast een geheel nieuw toezichtregime, zal naar de opvatting van het College in de nieuwe Wet op de kansspelen vooral aandacht moeten worden besteed aan de regulering van de speelautomatenhallen.

Het College is dan ook verheugd dat thans een concept-voorstel voor een nieuwe Wet op de kansspelen voorligt, dat voorziet in de oprichting van een onafhankelijke Kansspelautoriteit met een bijpassend wettelijk handhavinginstrumentarium. In een in opdracht van het College door *Research voor Beleid* uitgevoerd rechtsvergelijkend onderzoek naar het toezicht op de kansspelen in Europa, is geconcludeerd dat ten eerste een goed geëquipeerde toezichthouder met voldoende mensen, middelen en instrumenten een basisvoorwaarde is voor goed toezicht. Een complexe en innovatieve markt als die van kansspelen vraagt om voldoende menskracht en deskundigheid op diverse terreinen. Als laatste is de aanwezigheid van voldoende dwangmiddelen van belang. Hiermee wordt vooral bedoeld op de mogelijkheid tot het opleggen van een bestuurlijke boete en een goede samenwerking met betrokken organisaties bij strafrechtelijke vervolging. Het College constateert dat het concept-voorstel voorziet in een uitgebreid handhavinginstrumentarium.

Voor het overige zal de praktijk moeten uitwijzen of aan de Kansspelautoriteit voldoende invulling wordt gegeven om slagvaardig te kunnen optreden. In ieder geval pleit het College ervoor om voor de Kansspelautoriteit vanaf het begin een volwaardig onafhankelijk bestuur te benoemen, dat over diverse kwaliteiten en maatschappelijk relevante ervaring beschikt. De eerder geopperde gedachte om een Kansspelautoriteit in oprichting reeds thans in te stellen onder eenhoofdige leiding van een ambtenaar spreekt het College weinig aan, al was het maar omdat de Kansspelautoriteit zonder wettelijke basis de bijbehorende bevoegdheden niet heeft. Bovendien zal het bestaan van een Kansspelautoriteit i.o. naast het College – dat immers volwaardig blijft functioneren totdat de Kansspelautoriteit bij wet is ingesteld – alleen maar voor verwarring zorgdragen. Bovendien zou daarmee naar de opvatting van het College teveel vooruit worden gelopen op de uitkomst van het wetgevingsproces.

Reeds in zijn jaarverslag over 1998 heeft het College erop gewezen dat de introductie in speelautomatenhallen van gekoppelde automaten met een gezamenlijke (jackpot)prijs en van de zogenoemde *meerspelers* betekent dat het gehele ondersegment van de casinomarkt voortaan (elektronisch in de vorm van automaten) beschikbaar zal zijn in bijna 300 speelautomatenhallen. Daarbij heeft het College zich de vraag gesteld of Nederland niet wordt ‘verrijkt’ met bijna 300 minicasino’s. Inmiddels blijkt uit de praktijk dat die vraag voldoende bevestigend kan worden beantwoord. Gelet op het restrictieve beleid dat door het huidige Kabinet wordt voorgestaan, vraagt het College zich dan ook af of er in de nieuwe Wet op de kansspelen niet een aantal voorzieningen zou moeten worden opgenomen dat aan de verdere uitbreiding van deze speelautomatenhallen in zowel kwalitatieve als kwantitatieve zin een halt toeroept. Het College denkt daarbij onder meer aan limitering van bijvoorbeeld het aantal speelautomatenhallen en het

aantal spelersplaatsen per hal. Een dergelijke voorziening ontbreekt in het concept-voorstel. Het College acht het overigens een stap in de goede richting dat speelautomatenhallen zich niet langer als *casino* of iets dergelijks mogen aanduiden.

Het College vindt het onevenwichtig dat de vestiging van een speelcasino zowel de instemming van de Kansspelautoriteit als van de betrokken gemeente moet hebben, terwijl voor de vestiging van een speelautomatenhal uitsluitend de instemming van de betrokken gemeente vereist is. In het licht van het te voeren restrictief kansspelbeleid, gericht op het tegengaan van gokverslaving, beveelt het College daarom aan ook de vestiging van een speelautomatenhal afhankelijk te maken van de instemming van de Kansspelautoriteit, temeer daar de Kansspelautoriteit ook reeds de integriteitsvergunning en de typevergunning voor speelautomaten verleent. Verder zou naar de opvatting van het College thans reeds een wettelijke basis dienen te worden opgenomen voor het invoeren van één systeem voor bezoekbeperkingen en entreeverboden voor zowel de speelcasino's als de speelautomatenhallen, zoals dat ook in België bestaat. Nu er terecht voor alle kansspelen in artikel 1.7 algemene bepalingen zijn opgenomen inzake het voorkomen en tegengaan van gokverslaving, bevreemdt het het College dat een dergelijke bepaling niet voorkomt in de paragraaf over de speelautomaten. Overigens heeft het College met instemming kennis genomen van de in het belastingplan 2008 opgenomen maatregel om de kansspelautomaten onder de kansspelbelasting te brengen.

Een ander onderwerp dat naar de opvatting van het College in de nieuwe Wet op de kansspelen meer aandacht zou verdienen is de regulering van sms- en bospelletjes. Weliswaar wordt er thans een wettelijke grondslag gecreëerd voor de promotionele kansspelen, maar het College blijft van opvatting dat sms- en bospelletjes in werkelijkheid geen promotionele kansspelen zijn en een categorie op zich vormen. Daarom heeft het College besloten om in aanvulling op de evaluatie door het ministerie van Justitie van de *gedragscode promotionele kansspelen* nog een specifiek onderzoek te laten uitvoeren naar sms- en bospelletjes. De resultaten van het onderzoek kunnen naar de opvatting van het College aanvullend op de evaluatie van de *gedragscode promotionele kansspelen* dienstig zijn voor toekomstig beleid en wetgeving ten aanzien van sms- en bospelletjes. Het College hoopt de uitkomsten van dit onderzoek in januari 2008 aan u te kunnen aanbieden. Overigens komt het het College nogal onevenwichtig voor dat voor promotionele kansspelen met een prijzenpakket tot 100.000 euro geen vergunning nodig is, terwijl voor een kleine gemeentelijke vergunning met een prijzenpakket tot 4.500 een complete vergunningsprocedure moet worden doorlopen, inclusief integriteitsbeoordeling van de aanvrager.

Het College constateert dat er ten aanzien van de kansspelmonopolies niet veel verandert. Wel is het opvallend dat het concept-voorstel het in het midden laat wie de vergunning verleent voor de staatsloterij en de speelcasino's. In alle overige gevallen is dat expliciet de Kansspelautoriteit. Slechts aan de memorie van toelichting kan impliciet worden ontleend dat deze twee vergunningen door de Minister van Justitie worden verleend. Ook blijven de staatsloterij en de speelcasino's een vergunning voor onbepaalde duur behouden. Het College zou liever zien dat de vergunningverlening in deze twee gevallen op eenzelfde manier zou worden geregeld als in de overige gevallen. Verder acht het College het opvallend dat blijkens de memorie van toelichting de vergunninghouders niet langer hun statuten en reglementen ter goedkeuring aan de Kansspelautoriteit behoeven voor te leggen, zonder dat gemotiveerd wordt waarom dat wordt afgeschaft. Voorts is het College van opvatting dat een in de nieuwe wet op te nemen bepaling expliciete randvoorwaarden zou dienen te bevatten voor lotprijzverhogingen, in aanvulling op de zeer generieke bepaling die thans ten aanzien van aanpassing van bedragen wordt voorgesteld in artikel 17.1.

Bij de kleine kansspelen wordt het prijzengeld voor bingo opgetrokken naar 4.500 euro. Daar staat evenwel tegenover dat bingo voortaan expliciet vergunningplichtig wordt. Alleen bingo's tot 450 euro blijven onder het oude regime van de meldingsplicht vallen. Het is het College hier opgevallen dat in de memorie van toelichting niet expliciet wordt ingegaan op de suggestie van het College om te bezien of ook poker onder het regime van de kleine kansspelen zou kunnen worden gebracht.

In het licht van de uitspraak van de Raad van State d.d. 18 juli 2007, nr. 200607881/1, inzake het verlenen van permanente loterijvergunningen, beveelt het College ten slotte nog aan om in de nieuwe Wet op de kansspelen een procedure op te nemen voor het toekennen van deze schaarse permanente loterijvergunningen.

Het College vertrouwt u hiermee van dienst te zijn geweest.

Met vriendelijke groet,

w.g. drs. M.W.M. Vos - van Gortel,
voorzitter

Titel VIa van de Wet op de kansspelen (College van toezicht op de kansspelen)

TITEL VIa

College van toezicht op de kansspelen

Artikel 33

1. Er is een College van toezicht op de kansspelen, hierna het College genoemd.
2. Het College heeft tot taak Onze Minister van Justitie en Onze ministers wie het mede aangaat, te adviseren alsmede desgevraagd de inlichtingen te verstrekken die nodig zijn voor de beoordeling van de uitvoerbaarheid van voorgenomen wettelijke voorschriften en algemene beleidsvoornemens, voor zover deze betrekking hebben op kansspelen.
3. Het College brengt binnen zes maanden na ommekomst van ieder jaar een verslag uit van zijn werkzaamheden en van de ontwikkeling van de kansspelen in Nederland. Telkens na een termijn van drie jaren wordt daarin tevens de taakvervulling van het College aan een onderzoek onderworpen. Het verslag wordt toegezonden aan de Minister van Justitie en Onze Ministers wie het mede aangaat, alsmede aan de Staten-Generaal.

Artikel 34

1. Het College wordt gehoord over het voornemen tot verlening, wijziging of intrekking van een vergunning als bedoeld in de artikelen 9, 14b, 16, 24, 27b, 27h en 30g van de wet, alsmede in artikel 3 van de wet voorzover de prijzen en premies gezamenlijk een grotere waarde dan 4.500.000 euro hebben.
2. Het College is belast met het toezicht op de naleving door de rechtspersonen, waaraan een vergunning is verleend als bedoeld in het eerste lid, van het bepaalde bij of krachtens deze wet en van hun statuten en reglementen.
3. Met het in het tweede lid bedoelde toezicht op de naleving zijn belast de leden van het College, de secretaris en de overige medewerkers van het bureau van het College. De toezichthouder beschikt niet over de bevoegdheden, genoemd in de artikelen 5:18 en 5:19 van de Algemene wet bestuursrecht.
4. Instemming met de statuten en reglementen van de in het tweede lid bedoelde rechtspersonen wordt niet door Onze Minister van Justitie of een van Onze Ministers wie het mede aangaat gegeven dan nadat het College is gehoord. De artikelen 10:28 tot en met 10:31 van de Algemene wet bestuursrecht zijn van overeenkomstige toepassing.
5. De in het tweede lid bedoelde rechtspersonen zenden een afschrift van de ingevolge de verleende vergunning voorgeschreven rapportage aan het College.

Artikel 35

1. Het College bevordert overleg, coördinatie en samenwerking tussen de instellingen en personen waaraan door Onze Minister van Justitie of een van Onze Ministers wie het mede aangaat vergunning is verleend ingevolge deze wet. Het College kan daartoe deze instellingen en personen voorstellen doen.
2. In het belang van het voorkomen en tegengaan van negatieve maatschappelijke effecten kan het College, overeenkomstig bij algemene maatregel van bestuur gegeven regels, de in het eerste lid bedoelde instellingen en personen aanbevelingen doen.

Artikel 36

1. Het College bestaat uit ten hoogste twaalf leden. De voorzitter en de overige leden worden bij koninklijk besluit benoemd en ontslagen.
2. De voorzitter en ten minste de helft van de overige leden van het College zijn onafhankelijke deskundigen. De andere leden van het College zijn ambtenaren in rijksdienst, die daarin met raadgevende stem zitting hebben.
3. Het College wordt bijgestaan door een secretaris, die wordt benoemd en ontslagen bij koninklijk besluit. De secretaris heeft in de vergaderingen van het College een raadgevende stem.
4. Aan het College kan een bureau worden verbonden, dat onder leiding staat van de secretaris. De secretaris en de overige leden van het bureau zijn voor de uitoefening van hun taak uitsluitend verantwoordelijk schuldig aan het College.
5. Leden van het College, alsmede van het daaraan verbonden bureau, mogen geen direct of indirect persoonlijk belang hebben bij de exploitatie van kansspelen.

Artikel 37

Bij algemene maatregel van bestuur worden nadere regelen gegeven met betrekking tot de taak, bevoegdheden en samenstelling van het College, alsmede de benoeming van de leden en de secretaris daarvan. Deze regelen hebben mede betrekking op de werkwijze en de vergoeding van de kosten van het College.

Besluit College van toezicht op de kansspelen (Stb. 1995, 595)

Paragraaf 1. Begripsomschrijvingen

Artikel 1

In dit besluit wordt verstaan onder:

- a. de wet: de Wet op de kansspelen;
- b. Onze Minister: Onze Minister van Justitie;
- c. Onze Ministers wie het mede aangaat: Onze Minister van Economische Zaken, Onze Minister van Financiën, Onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en Onze Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij;
- d. het College: het College van toezicht op de kansspelen als bedoeld in artikel 33 van de wet.

Paragraaf 2. Adviezen

Artikel 2

1. Een verzoek om advies aan het College kan worden gedaan door Onze Minister of door een van Onze Ministers wie het mede aangaat door tussenkomst van Onze Minister.
2. Het College zendt zijn adviezen aan Onze Minister en aan Onze Ministers wie het mede aangaat.

Artikel 3

1. Adviezen als bedoeld in artikel 34, eerste en derde lid, van de wet worden niet vastgesteld dan nadat de betrokken rechtspersoon in de gelegenheid is gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken.
2. Toepassing van het eerste lid kan achterwege blijven indien:
 - a. de vereiste spoed zich daartegen verzet; of
 - b. de betrokken rechtspersoon tegen het advies naar verwachting geen bedenkingen zal hebben.

Paragraaf 3. Toezicht

Artikel 4

1. Aanwijzingen door Onze Minister of een van Onze Ministers wie het mede aangaat aan de rechtspersonen waaraan een vergunning is verleend als bedoeld in artikel 34, eerste lid, van de wet worden ingevolge de verleende vergunning niet gegeven dan nadat het College is gehoord.
2. Toepassing van het eerste lid kan achterwege blijven indien de vereiste spoed zich daartegen verzet.

Artikel 5

Door Onze Minister of door een van Onze Ministers wie het mede aangaat door tussenkomst van Onze Minister kan aan het College het verzoek worden gedaan een onderzoek in te stellen naar de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wet en van zijn statuten en reglementen door een rechtspersoon waaraan een vergunning is verleend als bedoeld in artikel 34, eerste lid, van de wet.

Artikel 6

(vervallen)

Paragraaf 4. Voorstellen

Artikel 7

De ingevolge artikel 35, eerste lid, van de wet door het College vastgestelde voorstellen bevatten de vermelding tot wie zij zijn gericht. Zij worden ter kennis gebracht aan Onze Minister en aan Onze Ministers wie het mede aangaat.

Paragraaf 5. Aanbevelingen

Artikel 8

Met inachtneming van het bepaalde bij en krachtens de wet en in het belang van het voorkomen en tegengaan van negatieve maatschappelijke effecten kan het College de instellingen en personen waaraan door Onze Minister of een van Onze Ministers wie het mede aangaat vergunning is verleend ingevolge de wet, aanbevelingen doen met betrekking tot:

- a. de wijze van werving en reclame;
- b. het waarborgen van een eerlijk en betrouwbaar spelverloop en het voorkomen van fraude en misbruik;
- c. de vestiging van voor het publiek opengestelde inrichtingen waar gelegenheid wordt gegeven tot beoefening van een kansspel of waar deelnamebewijzen aan een kansspel verkrijgbaar worden gesteld, alsmede elke overige wijze waarop de deelname aan een kansspel mogelijk wordt gemaakt.

Artikel 9

1. Een aanbeveling overeenkomstig artikel 8 wordt niet vastgesteld dan nadat degene tot wie deze is gericht in de gelegenheid is gesteld zijn zienswijze daaromtrent kenbaar te maken.
2. Indien de aanbeveling is gericht tot tien of meer vergunninghouders, wordt het voornemen tot vaststelling daarvan bekend gemaakt in de Staatscourant. Vaststelling van een aanbeveling als bedoeld in de vorige volzin geschiedt niet dan nadat vier weken na die bekendmaking zijn verstreken.
3. Door het College vastgestelde aanbevelingen worden ter kennis gebracht aan Onze Minister en aan Onze Ministers wie het mede aangaat.

Artikel 10

Indien het College van oordeel is dat een overeenkomstig artikel 8 gegeven aanbeveling niet, of niet voldoende, wordt nageleefd door een instelling of persoon tot wie de aanwijzing is gericht, brengt het College daaromtrent rapport uit aan Onze Minister en Onze Ministers wie het mede aangaat.

Paragraaf 6. Samenstelling en benoeming

Artikel 11

Het College bestaat uit zeven onafhankelijke leden, te weten:

- a. een lid, tevens voorzitter; en
- b. zes onafhankelijke leden.

Artikel 12

De voordracht tot benoeming van de voorzitter en de overige leden van het College geschiedt door Onze Minister, in overeenstemming met Onze Ministers wie het mede aangaat.

Artikel 13

De voorzitter en de overige leden van het College worden benoemd voor een tijdvak van ten hoogste vier jaar. Herbenoeming is terstond mogelijk en kan telkens voor een tijdvak van ten hoogste vier jaar plaatsvinden.

Artikel 14

1. De secretaris van het College wordt benoemd voor een tijdvak van ten hoogste vier jaar op voordracht van Onze Minister, in overeenstemming met Onze Ministers wie het mede aangaat. De secretaris is terstond weder benoembaar. Voor de secretaris kan tevens een plaatsvervanger worden benoemd.
2. De overige leden van het bureau van het College worden benoemd en ontslagen door Onze Minister.

Artikel 15

De voorzitter, de leden en de secretaris van het College kunnen te allen tijde op eigen verzoek worden ontslagen.

Artikel 16

1. De voorzitter, de leden en de secretaris van het College kunnen worden ontslagen wegens ongeschiktheid, onbekwaamheid of op andere zwaarwegende gronden.
2. Onder zwaarwegende gronden wordt mede verstaan het verkrijgen van een direct of indirect persoonlijk belang bij de exploitatie van kansspelen, alsmede het niet-nakomen van de verplichting tot geheimhouding, bedoeld in artikel 2:5 van de Algemene wet bestuursrecht.
3. De voordracht tot ontslag ingevolge het eerste lid geschiedt door Onze Minister, in overeenstemming met Onze Ministers wie het mede aangaat. Een daartoe strekkende voordracht geschiedt niet dan nadat de betrokkene en het College zijn gehoord.

Artikel 17

Indien Onze Minister voornemens is een voordracht te doen als bedoeld in artikel 16, derde lid, kan de voorzitter, een lid of de secretaris van het College bij koninklijk besluit worden geschorst, op voordracht van Onze Minister. Een schorsing vervalt door een tijdsverloop van dertien weken of door ontslag binnen dertien weken na de schorsing.

Paragraaf 7. Werkwijze

Artikel 18

1. Beslissingen kunnen slechts door het College worden genomen indien ten minste de helft van het aantal leden van het College aan de stemming heeft deelgenomen.
2. Beslissingen worden vastgesteld bij meerderheid van stemmen. Bij staking van stemmen beslist de stem van de voorzitter.

Artikel 19

Van de door het College vastgestelde adviezen, voorstellen en aanbevelingen wordt mededeling gedaan door publikatie in het verslag, bedoeld in artikel 33, derde lid, van de wet. Artikel 10, tweede lid, van de Wet openbaarheid van bestuur is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 20

1. Het College stelt, met toestemming van Onze Minister, een reglement van orde op, bevattende nadere regels ten aanzien van zijn werkwijze.
2. Het reglement van orde van het College bevat in ieder geval regels met betrekking tot het uit zijn midden aanwijzen van plaatsvervangende voorzitters, de openbaarheid van zijn vergaderingen en de wijze waarop door het College vastgestelde voorstellen en aanbevelingen worden bekendgemaakt.

3. Van het reglement van orde wordt mededeling gedaan door plaatsing in de Staatscourant.

Artikel 21

1. Het College kan ten behoeve van zijn werkzaamheden commissies instellen.
2. De bevoegdheid tot het vaststellen van adviezen, voorstellen en aanbevelingen kan niet worden gedelegeerd of gemandateerd aan een commissie.

Artikel 22

1. Het College zendt jaarlijks vóór 1 september aan Onze Minister een bestedingsplan voor het daaropvolgende kalenderjaar met betrekking tot de aan de taakvervulling van het College verbonden uitgaven.
2. Onze Minister bekostigt de uitgaven van het College overeenkomstig het goedgekeurde bestedingsplan.
3. In afwijking van het eerste lid wordt het bestedingsplan voor het kalenderjaar 1996 opgesteld door Onze Minister.

Paragraaf 8. Overgangs- en slotbepalingen

(niet opgenomen)

Reglement van orde van het College van toezicht op de kansspelen (Stcrt. 1996, 63)

Het College van toezicht op de kansspelen,
Gelet op artikel 20 van het Besluit College van toezicht op de kansspelen;
Besluit:

Artikel 1

In dit reglement wordt verstaan onder:

- a. de wet: de Wet op de kansspelen;
- b. het besluit: het Besluit College van toezicht op de kansspelen;
- c. het college: het College van toezicht op de kansspelen.

Artikel 2

1. Het college vergadert ten kantore van het bureau van het college te 's-Gravenhage, tenzij de voorzitter een andere plaats aanwijst.
2. Het college vergadert regelmatig op door de voorzitter vast te stellen tijdstippen en voorts telkens als een ander lid van het college dit met redenen omkleed verzoekt.
3. De vergaderingen zijn niet openbaar, tenzij het college beslist dat de vergadering in het openbaar plaatsvindt.

Artikel 3

1. De secretaris stelt in overleg met de voorzitter de agenda op.
2. De secretaris draagt er zorg voor dat de oproep voor de vergadering en de agenda met stukken ten minste drie dagen voordat de vergadering plaatsvindt in het bezit van de leden zijn.
3. In geval een lid verhinderd is een vergadering bij te wonen geeft hij daarvan tijdig bericht aan de secretaris.

Artikel 4

1. De stemmingen van het college worden mondeling gehouden.
2. In afwijking van het eerste lid vinden stemmingen over personen plaats bij gesloten stembriefjes, tenzij de stemming betrekking heeft op één kandidaat.
3. Blanco stemmen worden niet geteld als geldige stemmen.

Artikel 5

In spoedeisende gevallen kunnen buiten de vergadering beslissingen worden genomen, mits ten minste de helft van het aantal leden van het college schriftelijk of telefonisch, dan wel per telefax of per E-mail, zijn gevoelens inzake de te nemen beslissing heeft geuit.

Artikel 6

1. De secretaris zendt uiterlijk vijf dagen na de vergadering aan de leden de op die vergadering betrekking hebbende besluitenlijst.
2. De besluitenlijst wordt de eerstvolgende vergadering ter goedkeuring voorgelegd.
3. Van een buiten de vergadering genomen beslissing als bedoeld in artikel 5 doet de secretaris in de eerstvolgende vergadering mededeling, waarna de beslissing wordt opgenomen in de besluitenlijst als bedoeld in het eerste lid.

Artikel 7

Op een ingevolge artikel 21 van het besluit ingestelde commissie zijn de artikelen 2 tot en met 6 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 8

1. Adviezen, aanbevelingen en voorstellen als bedoeld in de artikelen 33 en 35 van de wet worden ondertekend door de voorzitter en de secretaris.
2. De overige uitgaande stukken kunnen worden ondertekend door de secretaris.

Artikel 9

1. Voorstellen en aanbevelingen worden bekendgemaakt door toezending aan degenen tot wie zij zijn gericht.
2. Indien een voorstel of aanbeveling is gericht tot tien of meer vergunninghouders wordt deze bekend gemaakt door plaatsing in de Staatscourant.

Artikel 10

1. Het college kan uit zijn midden plaatsvervangende voorzitters benoemen.
2. De benoeming van een plaatsvervangend voorzitter geldt voor de duur van zijn lidmaatschap, met dien verstande dat bij zijn herbenoeming tot lid opnieuw over zijn plaatsvervangend voorzitterschap wordt beslist.

Artikel 11

De leden van het college en van het bureau van het college nemen niet deel aan enig kansspel waarvoor ingevolge de wet vergunning is verleend.

Artikel 12

1. Dit reglement treedt in werking met ingang van de tweede dag na dagtekening van de Staatscourant waarin het wordt geplaatst en werkt terug tot 1 januari 1996.
2. Dit reglement wordt aangehaald als: Reglement van orde van het College van toezicht op de kansspelen.

Dit reglement zal in de Staatscourant worden geplaatst.

's-Gravenhage, 26 februari 1996

drs. M.W.M. Vos - van Gortel,
voorzitter

mr. E.A. van Vondelen,
secretaris

Dit reglement is overeenkomstig artikel 20, eerste lid, van het Besluit College van toezicht op de kansspelen goedgekeurd door de Staatssecretaris van Justitie.

's-Gravenhage, 11 maart 1996

De Staatssecretaris van Justitie,
E.M.A. Schmitz

Bedrijfsresultaat 2007 (x mln. euro)	staatsloterij		bankgiroloterij		sponsorloterij		postcodeloterij		toto/lotto		instantloterij		totalisator		speelcasino's		TOTAAL	
		in %		in %		in %		in %		in %		in %		in %		in %		in %
Schatkist	153,8	95,2%	0,1	0,2%			0,1	0,0%							268,2	100,1%	422,2	52,2%
NOC*NSF									32,5	71,0%	5,3	64,7%					37,8	4,6%
Stichting DOEN			4,3	8,0%	2,8	7,0%	27,9	12,3%									35,0	4,2%
Oranje Fonds							13,5	6,0%	4,1	9,0%	0,7	8,5%					18,3	2,3%
Prins Bernhard Cultuur Fonds			13,2	24,6%					3,9	8,5%	0,7	8,5%					17,8	2,2%
Oxfam Novib							16,5	7,3%									16,5	2,0%
Wereld Natuur Fonds							15,5	6,8%									15,5	1,9%
Artsen zonder Grenzen							15,5	6,8%									15,5	1,9%
UNICEF							15,5	6,8%									15,5	1,9%
Loterijacties Volksgezondheid					10,5	26,2%			4,1	9,0%	0,7	8,5%					15,3	1,9%
Natuurmonumenten							13,6	6,0%									13,6	1,7%
Unie van Provinciale Landschappen							12,5	5,5%									12,5	1,5%
VluchtelingenWerk							11,9	5,3%									11,9	1,5%
SkansFonds							8,8	3,9%			0,4	4,9%					9,2	1,1%
Klimaatproject HIER II							9,2	4,0%									9,2	1,1%
Fonds voor Vrijheid en Veteranenzorg			7,4	13,8%							0,4	4,9%					7,8	1,0%
4 Rijksmusea			7,2	13,4%													7,2	0,9%
Humanitas					4,7	11,7%											4,7	0,6%
Nederlandse Rode Kruis					0,6	1,5%	4,0	1,8%									4,6	0,6%
Amnesty International Nederland							4,0	1,8%									4,0	0,5%
Terre des Hommes							3,8	1,7%									3,8	0,5%
Stichting Vluchteling							3,5	1,5%									3,5	0,4%
Greenpeace Nederland							3,5	1,5%									3,5	0,4%
Plan Nederland							3,0	1,3%									3,0	0,4%
TRANSPORT	153,8	95,2%	32,2	60,0%	18,6	46,4%	182,3	80,3%	44,6	97,5%	8,2	100,0%	0,0	0,0%	268,2	100,1%	707,9	87,3%
Bedrijfsresultaat 2007	staatsloterij		bankgiroloterij		sponsorloterij		postcodeloterij		toto/lotto		instantloterij		totalisator		speelcasino's		TOTAAL	

(x mln. euro)	in %		in %		in %		in %		in %		in %		in %		in %		in %	
TRANSPORT	153,8	95,2%	32,2	60,0%	18,6	46,4%	182,3	80,3%	44,6	97,5%	8,2	100,0%	0,0	0,0%	268,2	100,1%	707,9	87,3%
VUmc Cancer Center					3,1	7,7%											3,1	0,4%
Dierenbescherming							3,0	1,3%									3,0	0,4%
Mensen in Nood / Cordaid							2,6	1,1%									2,6	0,3%
Landschapsbeheer Nederland							2,5	1,1%									2,5	0,3%
12 Provinciale Milieufederaties							2,5	1,1%									2,5	0,3%
Nederlandse Draf- en Rensport													2,3	67,6%			2,3	0,3%
World Food Programme							2,0	0,9%									2,0	0,2%
Vogelbescherming Nederland							2,0	0,9%									2,0	0,2%
SOS-Kinderdorpen							2,0	0,9%									2,0	0,2%
Stichting Natuur & Milieu							2,0	0,9%									2,0	0,2%
Nationaal Fonds Kinderhulp					2,0	5,0%											2,0	0,2%
Eredivisie Jeugdopleiding					2,0	5,0%											2,0	0,2%
Johan Cruyff Foundation					1,7	4,3%											1,7	0,2%
Diabetes Fonds					1,7	4,3%											1,7	0,2%
Milieudefensie							1,5	0,7%									1,5	0,2%
Leprastichting							1,5	0,7%									1,5	0,2%
Natuur- en Milieu-educatie / IVN							1,5	0,7%									1,5	0,2%
Clinton Foundation							1,5	0,7%									1,5	0,2%
UNHCR							1,4	0,6%									1,4	0,2%
Vereniging Hendrick de Keyser			1,4	2,6%													1,4	0,2%
Hermitage Amsterdam			1,4	2,6%													1,4	0,2%
Fonds Slachtofferhulp					1,2	3,0%											1,2	0,1%
Naturalis			1,1	2,0%													1,1	0,1%
TRANSPORT	153,8	95,2%	36,1	70,8%	30,3	75,7%	208,3	91,9%	44,6	97,5%	8,2	100,0%	2,3	67,6%	268,2	100,1%	751,8	92,5%
Bedrijfsresultaat 2007 (x mln. euro)	staatsloterij in %		bankgiroloterij in %		sponsorloterij in %		postcodeloterij in %		toto/lotto in %		instantloterij in %		totalisator in %		speelcasino's in %		TOTAAL in %	

TRANSPORT	153,8	95,2%	36,1	70,8%	30,3	75,7%	208,3	91,9%	44,6	97,5%	8,2	100,0%	2,3	67,6%	268,2	100,1%	751,8	92,5%
AMREF Flying Doctors							1,0	0,5%									1,0	0,1%
Nederlands Comité voor IUCN							1,0	0,5%									1,0	0,1%
Peace Parks Foundation							1,0	0,5%									1,0	0,1%
Liliane Fonds							1,0	0,5%									1,0	0,1%
STOP AIDS NOW!							1,0	0,5%									1,0	0,1%
Simavi							1,0	0,5%									1,0	0,1%
War Child							1,0	0,5%									1,0	0,1%
Stichting Goois Natuurreservaat							1,0	0,5%									1,0	0,1%
Molencomplex Goidschalxoord			1,0	1,9%													1,0	0,1%
Stichting Museumkaart			1,0	1,9%													1,0	0,1%
Anne Frank Stichting			0,9	1,7%													0,9	0,1%
Nieuwe Rijksmuseum			0,9	1,7%													0,9	0,1%
Jantje Beton					0,9	2,3%											0,9	0,1%
Museum Ons' Lieve Heer op Solder			0,8	1,5%													0,8	0,1%
Nederlandse Hartstichting					0,7	1,8%											0,7	0,1%
Vluchtelingen Studenten UAF							0,7	0,3%									0,7	0,1%
Ecomare			0,6	1,1%													0,6	0,1%
van Speelklok tot Pierement			0,6	1,1%													0,6	0,1%
Het Concertgebouw			0,6	1,1%													0,6	0,1%
Nationaal Epilepsie Fonds					0,6	1,5%											0,6	0,1%
Amsterdams Historisch Museum			0,5	0,9%													0,5	0,1%
Nederlands Architectuur Instituut			0,5	0,9%													0,5	0,1%
Openluchtmuseum			0,5	0,9%													0,5	0,1%
TRANSPORT	153,8	95,2%	44,0	81,9%	32,5	81,3%	217,0	96,2%	44,6	97,5%	8,2	100,0%	2,3	67,6%	268,2	100,1%	770,6	94,8%
Bedrijfsresultaat 2007 (x mln. euro)	staatsloterij in %		bankgiroloterij in %		sponsorloterij in %		postcodeloterij in %		toto/lotto in %		instantloterij in %		totalisator in %		speelcasino's in %		TOTAAL in %	
TRANSPORT	153,8	95,2%	44,0	81,9%	32,5	81,3%	217,0	96,2%	44,6	97,5%	8,2	100,0%	2,3	67,6%	268,2	100,1%	770,6	94,8%

Museum Boijmans van Beuningen			0,5	0,9%														0,5	0,1%
Gemeentemuseum Den Haag			0,5	0,9%														0,5	0,1%
Zuiderzeemuseum			0,5	0,9%														0,5	0,1%
World Population Foundation							0,5	0,2%										0,5	0,1%
Kinderboerderijen Nederland							0,5	0,2%										0,5	0,1%
Stichting Ark							0,5	0,2%										0,5	0,1%
Memisa							0,5	0,2%										0,5	0,1%
Waddenvereniging							0,5	0,2%										0,5	0,1%
Avalon Foundation							0,5	0,2%										0,5	0,1%
Stichting AAP							0,5	0,2%										0,5	0,1%
World Press Photo							0,5	0,2%										0,5	0,1%
Free Voice (SCO)							0,5	0,2%										0,5	0,1%
University for Peace							0,5	0,2%										0,5	0,1%
Stichting Buurtlink							0,5	0,2%										0,5	0,1%
De Kleine Aarde							0,5	0,2%										0,5	0,1%
Save the Children							0,5	0,2%										0,5	0,1%
Prins Claus Fonds							0,5	0,2%										0,5	0,1%
Nelson Mandela Children's Fund							0,5	0,2%										0,5	0,1%
Nationale Vereniging De Zonnebloem					0,5	1,3%												0,5	0,1%
Aids Fonds					0,5	1,3%												0,5	0,1%
verrekening BGL - SBL			1,7	3,2%	-1,7	-4,3%												0,0	0,0%
Diverse begunstigden			6,2	11,6%	8,3	20,7%	1,6	0,7%	1,2	2,5%			0,9	26,5%				18,2	2,2%
Toevoeging/onttrekking eigen vermogen	7,7	4,8%	0,3	0,6%	-0,1	-0,3%	0,3	0,1%					0,2	5,9%	-0,3	-0,1%		8,1	1,0%
TOTAAL	161,5	100,0%	53,7	100,0%	40,0	100,0%	226,4	100,0%	45,8	100,0%	8,2	100,0%	3,4	100,0%	267,9	100,0%	806,9	100,0%	

